

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Vyhodnocení účetních a daňových odpisů ve vybraném
podniku**

Kateřina Šimková

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Šimková

Ekonomika a management

Název práce

Vyhodnocení účetních a daňových odpisů ve vybraném podniku

Název anglicky

Evaluating book and tax depreciation and amortization in selected company

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě rozboru a charakteristiky účetních a daňových odpisů vyhodnocení jejich vlivu na výsledek hospodaření ve vybrané účetní jednotce. Součástí práce je posouzení jejich vlivu na daňový základ a možnosti jeho ovlivnění v rámci daňové optimalizace.

Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě kompilace informací z odborné literatury a platných právních předpisů.

V praktické části budou provedeny modelové výpočty daňových a účetních odpisů na konkrétních příkladech dlouhodobého majetku ve vybrané účetní jednotce. Bude posouzen jejich vliv na daňový základ a navrženy způsoby optimalizace. Pro posouzení optimalizace bude zvolena metoda analýzy a její výstupy budou komparovány s právními předpisy a provedenými modelovými výpočty.

Vyhodnocení aktuální situace zvolené účetní jednotky bude provedeno na základě syntézy získaných dat z provedených výpočtů a budou navrženy varianty možného využití.

Doporučený rozsah práce

35-45 stran

Klíčová slova

dlouhodobý majetek, účetní a daňové odpisy, metody odepisování

Doporučené zdroje informací

ČESKO. Daňové zákony 2023: úplná znění k 1.1.2023. Praha, Grada, 2023. ISBN 978-80-271-0023-1

ČESKO. ZÁKONY ATD. Účetnictví podnikatelů 2023. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-641-9

CHALUPA, Rostislav. . Abeceda účetnictví pro podnikatele 2020 : úvod do soustavy účetnictví, dlouhodobý majetek mimo finanční majetek, zásoby, cenné papíry, finanční majetek, zúčtovací vztahy, vlastní kapitál, dlouhodobé závazky, úvěry, odložená daň a rezervy, náklady a výnosy, účetní závěrka, účetní a daňová soustava, mezinárodní standardy účetního výkaznictví, mezinárodní účetní standardy. Olomouc: Anag, 2020. ISBN 978-80-7554-250-2

PRUDKÝ, Pavel; LOŠŤÁK, Milan. Hmotný a nehmotný majetek v praxi : komentář, příklady, výklad změn. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-733-1.

ŠTOHL, Pavel; KLIČKA, Vladislav. Maturitní okruhy z účetnictví : 2020. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s.r.o, 2020. ISBN 978-80-88221-36-4

ŠTOHL, Pavel. *Učebnice účetnictví 2019 : pro střední školy a pro veřejnost. 2. díl.* Znojmo: Ing. Pavel Štohl s.r.o., 2019. ISBN 978-80-88221-26-5.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 18. 10. 2023

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Vyhodnocení účetních a daňových odpisů ve vybraném podniku“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10.3.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Jitce Šiškové, Ph. D. za profesionální vedení, cenné a odborné rady, její přístup a poskytnuté konzultace během psaní bakalářské práce. Taktéž bych chtěla poděkovat společnosti Plzeňský Prazdroj, akciová společnost za poskytnutí potřebných podkladů k vyhotovení modelových výpočtů a další potřebné informace ke zpracování praktické části.

Vyhodnocení účetních a daňových odpisů ve vybraném podniku

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou odepisování dlouhodobého majetku a jeho vlivem na výsledek hospodaření ve vybraném podniku.

Základní členění dlouhodobého majetku je popsáno a charakterizováno v teoretické části. Zde jsou také zpracované základní odborné pojmy, jakými jsou dlouhodobý majetek hmotný, nehmotný a finanční, dále pak účetní a daňové odpisy.

Následně jsou teoretické poznatky aplikovány na vybranou společnost. Praktická část se zaměřuje na komparaci účetních a daňových odpisů. Vzorce z teoretické části jsou aplikovány na vybrané druhy majetku a použity pro veškeré výpočty v druhé části bakalářské práce. V praktické části jsou poté porovnávány metody rovnoměrného a zrychleného odepisování a následně je vyhodnocen vliv vybraných metod na výsledek hospodaření.

Získané výsledky potvrzují, že vhodný způsob odepisování dlouhodobého majetku může významným způsobem ovlivnit výsledek hospodaření.

Klíčová slova: dlouhodobý majetek, účetní a daňové odpisy, metody odepisování

Evaluating book and tax depreciation and amortization in a selected company

Abstract

This bachelor thesis deals with the issues of depreciation and amortization of long-term assets and their impact on the profit and loss of the selected company.

The basic classification of long-term assets is described and characterized in the theoretical part. The basic concepts of long-term assets, such as tangible, intangible, and financial assets, as well as book and tax depreciation and amortization are also elaborated in this part.

Subsequently, the theoretical knowledge is applied to the selected company. The practical part focuses on comparing book and tax depreciation and amortization. The formulas from the theoretical part are applied to the selected types of assets and used for all calculations. The practical part then compares the straight-line and accelerated depreciation and amortization methods and then assesses the impact of the selected methods on the bottom line.

The results obtained confirm that the appropriate method of depreciating and amortizing long-term assets can significantly influence the company's profit or loss.

Key words: long-term assets, book and tax depreciation and amortization, depreciation and amortization methods

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE	13
3.1 Charakteristika a členění dlouhodobého majetku	13
3.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek.....	13
3.1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek.....	16
3.1.3 Dlouhodobý finanční majetek.....	18
3.2 Pořízení dlouhodobého majetku.....	18
3.3 Oceňování dlouhodobého majetku.....	20
3.3.1 Pořizovací cena	22
3.3.2 Vlastními náklady	23
3.3.3 Reprodukční pořizovací cena.....	23
3.4 Evidence dlouhodobého majetku	24
3.5 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku	25
3.6 Odepisování dlouhodobého majetku.....	26
3.6.1 Účetní odpisy	27
3.6.2 Daňové odpisy	30
3.7 Vyřazení dlouhodobého majetku	34
4 PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE.....	36
4.1 Informace o společnosti	36
4.2 Účetní data společnosti	37
4.3 Účtování o dlouhodobém majetku	38
4.3.1 Dlouhodobý nehmotný majetek.....	38
4.3.2 Dlouhodobý hmotný majetek.....	40
4.4 Odepisování majetku ve společnosti.....	41
4.4.1 Účetní odpisy	41
4.4.2 Daňové odpisy	42
4.5 Odpisy vybraného majetku	43
4.5.1 Odpisy budovy – varna.....	43
4.5.2 Odpisy stroje – ovinovací stroj palet	46
4.5.3 Metoda zrychleného odepisování – alternativa	49
4.6 Porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů	51

4.7	Vliv účetních a daňových odpisů na výsledek hospodaření.....	54
5	Zhodnocení a doporučení	57
6	Závěr.....	58
7	Seznam použitých zdrojů	59
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	62
8.1	Seznam obrázků	62
8.2	Seznam tabulek	62
8.3	Seznam použitých zkratk.....	63
8.4	Seznam vzorců	63
Přílohy		65

1 Úvod

Dlouhodobý majetek se řadí mezi největší aktiva většiny společností, se kterými podnik nakládá. Hlavní rozdíl mezi dlouhodobým a oběžným majetkem spočívá v době držení, neboť dlouhodobý majetek je držen účetní jednotkou déle než jeden rok, což znamená, že jeho předpokládaná doba životnosti je delší než dvanáct měsíců. V průběhu jeho životnosti dochází k opotřebení.

Bakalářská práce se zabývá odepisováním dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a vlivem tohoto odepisování na výsledek hospodaření. Odpisy jsou důležité nejen pro účetní, ale i daňové účely. Účetní odpisy slouží k postupnému přenášení skutečného opotřebení majetku do nákladů společnosti v souladu s účetními zásadami pravdivého a věrného zobrazení skutečnosti a jsou vymezeny zákonem o účetnictví. Naopak daňové odpisy ovlivňují základ daně a daňovou povinnost podnikajících subjektů a vymezuje je zákon o daních z příjmu.

Problematika dlouhodobého majetku a odepisování hraje v účetnictví a financování firem klíčovou roli. Proč tomu tak je?

Hlavním důvodem je, že dlouhodobý majetek, jako jsou stroje, budovy nebo auta tvoří významnou část majetku firmy a správné zaúčtování a odepisování dlouhodobého majetku je nezbytné pro zobrazení skutečného stavu podniku v účetnictví. To umožňuje vedení i investorům posoudit lépe finanční zdraví a hodnotu podniku. Další důvod je optimalizace daní. Odpisy představují náklad, který snižuje zdanitelný zisk firmy. Správná volba metody odepisování může firmě pomoci optimalizovat daňové zatížení. Následuje cash flow. Odpisy se sice neproplácejí v hotovosti, ale snižují zisk firmy. To podniku dává k dispozici více peněz, které může investovat do jiných aktiv, např. do rozvoje nebo splácení dluhů. A další je efektivnější fungování firmy. Sledování odpisů umožňuje firmám lépe plánovat opravy a údržbu majetku. To pomáhá předcházet neočekávaným výdajům a prodlužuje životnost majetku.

Odpisy jsou tedy důležitým nástrojem pro firmy, které chtějí mít správný přehled o svém majetku, optimalizovat daně, zajistit financování a zefektivnit své fungování. Správná správa dlouhodobého majetku a odpisů je nezbytná pro zdravý chod a prosperitu podniku.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je vyhodnotit vliv účetních a daňových odpisů na výsledek hospodaření ve vybraném podniku na základě jejich charakteristiky a rozboru.

Nedílnou součástí práce je charakteristika a klasifikace dlouhodobého majetku a rozbor jednotlivých daňových a účetních metod odepisování a posouzení jejich vlivu na daňový základ, včetně vyhodnocení daňové optimalizace.

2.2 Metodika

Teoretická část bakalářské práce byla zpracována na základě rozboru odborné literatury na dané téma a platných předpisů týkajících se odepisování dlouhodobého majetku. Zabývá se dlouhodobým majetkem a pojmy s ním souvisejícím, jako je pořízení majetku, ocenění, jeho evidence, technické zhodnocení a vyřazení majetku. Dále definuje účetní a daňové odpisy.

V praktické části je stručně charakterizován vybraný podnik a popsána odpisová politika podniku. Teoretické znalosti jsou aplikovány na vybrané modelové příklady společnosti Plzeňského Prazdroje.

Modelové příklady jsou sestaveny pro konkrétní dlouhodobý hmotný a dlouhodobý nehmotný majetek. Jedná se o dva příklady dlouhodobého majetku, dlouhodobý hmotný majetek představuje ovíjecí stroj, který je zařazený ve druhé odpisové skupině a odepisuje se po dobu 5 let a dlouhodobý nehmotný představuje budova (varna), která se řadí do paté odpisové skupiny a odepisuje se po dobu 30 let.

Nejprve byly provedeny výpočty využívaných časových lineárních odpisů a rovnoměrných daňových odpisů. Jako alternativa, byla zvolena metoda zrychlených daňových odpisů. Částky rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů byly následně porovnány, aby bylo možné pomocí dedukce rozhodnout, který způsob odepisování je pro podnik výhodnější.

Při výpočtech účetních odpisů byl použit následující vzorec:

$$\text{časové lineární odpisy} = \frac{VC}{t}, \quad [1]$$

Pro účely výpočtu daňových odpisů je využívána metoda rovnoměrných odpisů porovnána s metodou zrychlených odpisů. Pro daňové odpisy jsou použity následně tyto vzorce:

$$\text{rovnoměrné odpisy} = \frac{VC \times OS}{100}, \quad [2]$$

$$\text{rovnoměrné odpisy} = \frac{VC \times OS_2}{100}, \quad [3]$$

$$\text{zrychlené odpisy} = \frac{VC}{K_1}, \quad [4]$$

$$\text{zrychlené odpisy} = \frac{2 \times ZC}{K_2 - n}, \quad [5]$$

Dále je v praktické části využita analýza, komparace a dedukce. Pomocí analýzy jsou zpracovány data společnosti Plzeňský Prazdroj, a. s. a je zde navržena optimalizace daňového základu. Zpracované data jsou vyobrazena pomocí tabulek a grafů.

Metoda analýzy a její výstupy jsou komparovány s právními předpisy a provedenými modelovými výpočty. Při výpočtech daňových odpisů se vycházelo ze zákona č. 586/1992 Sb. Pomocí dedukce byly ze získaných výsledků vyvozeny úpravy a změny odpisových plánů.

3 TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE

Následující kapitoly se věnují charakteristice a členění dlouhodobého majetku. Dlouhodobý majetek je uveden v rozvaze v položce aktiv.

3.1 Charakteristika a členění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek představuje stálá (fixní) aktiva firmy a účtuje se v 0. – účtové třídě. Účtování dlouhodobého majetku je v České republice vymezeno účetním standardem č. 013 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 500/2002, ve znění pozdějších předpisů.

Za dlouhodobý majetek je považován takový majetek, který je určen k dlouhodobému používání delšímu než jeden rok, tj. více než 12 po sobě jdoucích měsíců. Přínosy dlouhodobého majetku jsou obvykle stabilnější a dlouhodobější než přínosy krátkodobého majetku. Dlouhodobý majetek se dále vyznačuje nízkou likviditou, jeho prodej často vyžaduje čas a specifické tržní podmínky.

Dlouhodobý majetek se člení do tří základních skupin:

- **dlouhodobý hmotný majetek,**
- **dlouhodobý nehmotný majetek,**
- **dlouhodobý finanční majetek.** (Štohl , a další, 2020)

Dlouhodobý majetek se nespotřebovává najednou, ale opotřebovává se v průběhu několika let, opotřebení dlouhodobého majetku představují odpisy, a to účetní a daňové. Opotřebení majetku může být morální nebo fyzické.

Smyslem a účelem existence dlouhodobého majetku v účetní jednotce je tedy buď jeho užívání (za účelem dosažení ekonomického prospěchu), nebo jeho zhodnocení (uložení dočasného kapitálu, který se výnosy z dlouhodobého majetku zvyšuje – zhodnocuje, nebo se zhodnotí při prodeji takového dlouhodobého majetku). (Brychta, a další, 2023)

3.1.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Jedná se o majetek, který má hmotnou podstatu a není určen pro jednorázovou spotřebu a jeho doba použitelnosti je delší než jeden rok (s výjimkou pozemků a staveb). To znamená, že jeho užívání je rozloženo do více účetních období. Jeho pojmové i

obsahové vymezení je předmětem v § 26 ZDP. V účtovém rozvrhu jej najdeme v účtové skupině 02 a 03. Vstupní cena dlouhodobého hmotného majetku musí přesáhnout stanovený limit ve výši 80 000 Kč, který je určen ZDP.

Samostatný majetek se dělí na dvě základní kategorie, a to na movitý a nemovitý majetek.

Nemovitý majetek zahrnuje veškerá nemovitá aktiva, která nelze snadno přemístit z místa na místo, zahrnuje pozemky, budovy, stavby a přírodní zdroje.

Movitý majetek naopak zahrnuje veškerá movitá aktiva, která jsou snadno přemístitelná, jako jsou automobily, veškerá elektronika, nábytek, umělecká díla a finanční aktiva.

Z účetního hlediska se dlouhodobý hmotný majetek člení na odepisovaný a neodepisovaný.

Dlouhodobým majetkem se rozumí zejména:

- pozemky – řadí se do neodepisovaného majetku, protože jejich hodnota v průběhu let většinou roste,
- stavby (včetně budov), a to bez ohledu na výši jejich ocenění,
- hmotné movité věci a jejich soubory se samostatným technickoekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a jejichž ocenění je vyšší než stanovené účetní jednotkou,
- pěstitelské celky trvalých porostů (například sady, vinice, chmelnice),
- dospělá zvířata a jejich skupiny (například stáda, hejna) s dobou použitelnosti delší než jeden rok a vyšší ocenění určené účetní jednotkou. (Štohl, 2019)

Pozemky se řadí do neodepisovaného majetku, jedná se o dlouhodobý hmotný majetek, a to pouze pokud účetní jednotka drží pozemek déle než jeden rok bez ohledu na výši ocenění. Pokud by však účetní jednotka pozemek nakoupila za účelem dalšího prodeje, jedná o zboží. (CHALUPA, a další, 2020)

Stavby a budovy bez ohledu na dobu použitelnosti a výši ocenění jsou také klasifikovány jako dlouhodobý majetek. Řadí se sem byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky, technické rekultivace, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť. (CHALUPA, a další, 2020)

Hmotné movité věci a jejich soubory se samostatným technickoekonomickým určením je druh odepisovaného dlouhodobého majetku, který musí přesáhnout pořizovací cenu ve výši 80 000 Kč a má provozně technické funkce delší než jeden rok. Tento druh majetku musí splňovat obě podmínky současně. Pokud tomu tak není, nelze jej považovat za hmotný majetek, jedná se pak o drobný hmotný majetek.

Tvorba souborů movitých věcí je právem účetní jednotky, nikoliv povinností. Tyto soubory je však přípustné vytvářet pouze z movitých věcí, které spolu „funkčně“ souvisí, přičemž do souboru jsou zařazovány i věci s cenou jednotlivě nepřevyšující částku 80 000 Kč. (CHALUPA, a další, 2020)

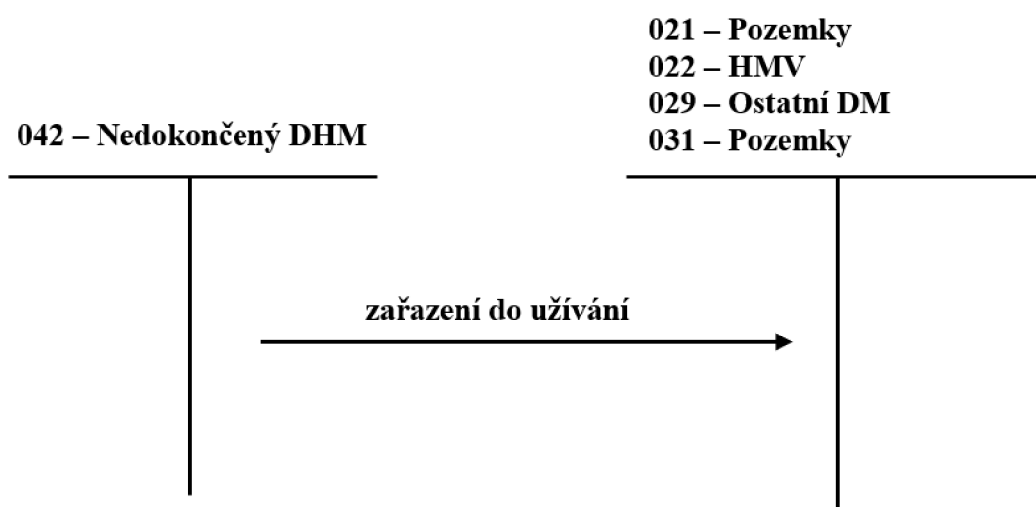
Pěstitelské celky trvalých porostů jsou nemovitý majetek, kterým se rozumí zejména ovocné stromy nebo ovocné keře, trvalé porosty vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí, bez ohledu na výši ocenění.

Tyto pěstitelské celky trvalých porostů musí mít dobu plodnosti delší než tři roky. Tyto porosty se stávají hmotným majetkem při současném splnění podmínek stanovených v § 26 odst. 9. zákona. (Prudký, a další, 2012)

Dále se do dlouhodobého majetku řadí **dospělá zvířata a jejich skupiny**, jejichž vstupní cena je vyšší než 80 000 Kč a doba použitelnosti je delší než jeden rok.

Následující schéma zobrazuje obecné pravidlo DHM o zařazení do užívání:

Obrázek 3.1 - Obecné pravidlo účtování o zařazení DHM do užívání

Zdroj: (Štohl, 2019)

3.1.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je vymezen § 32a ZDP a zahrnuje majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Takto definovaný majetek je nehmotné povahy, jedná se tedy o majetek, který ve skutečnosti není možné uchopit.

Jeho výši ocenění si stanoví účetní jednotka sama. Pokud tomu tak není, limit pro zařazení do dlouhodobého nehmotného majetku musí být vyšší než 60 000 Kč. (Štohl, 2019)

Jedná se o:

- nehmotné výsledky vývoje,
- software,
- ocenitelná práva,
- goodwill (u něhož kritéria a ocenění neplatí),
- povolenky na emise (bez ohledu na výši ocenění),
- preferenční limity. (Brychta, a další, 2023)

Nehmotné výsledky vývoje jsou definovány jako výsledky úspěšně provedených prací, které nejsou předmětem průmyslových prací a jiných ocenitelných práv. (Prudký, a další, 2012)

Jde o výsledky, které jsou vytvořeny vlastní činností za účelem obchodování s nimi. Další možností je jejich nabytí od jiných osob.

Software je dlouhodobý majetek, do něhož firmy často investují, protože má dlouhodobou hodnotu a přispívá k jejich činnosti a efektivitě. Je to programové vybavení, které je možné nabýt od jiných osob nebo vytvořit vlastní činností za účelem k obchodování.

Pojmem **ocenitelná práva** se rozumí patenty, ochranné známky, autorská práva, průmyslové vzory, licenční práva a franchisingová práva. Tento druh nehmotného majetku je vázán na průmyslové a obdobné vlastnictví. (Brychta, a další, 2023)

Jejich vytvoření je možné buď nabytím od jiných osob nebo vytvořením vlastní činností za účelem obchodování.

Goodwill je účetní termín, který je používán k označení kladného nebo záporného rozdílu mezi oceněním obchodního závodu nabytého převodem nebo přechodem za úplatu.

Goodwill vzniká obvykle při nákupu nebo sloučení společností, kdy nabyvatel zaplatí za společnost více, než je hodnota jejího hmotného a nemateriálního majetku. Hraje důležitou roli v účetnictví a finanční analýze společností, a to zejména v situacích, kdy dochází k nákupu a sloučení firem. U tohoto nehmotného majetku neplatí kritéria související s dobou použitelnosti a výší ocenění.

Povolenky na emise jsou práva nebo povolení udělená firmám či společností pro emitování určitého množství emisí skleníkových plynů nebo jiných znečišťujících látek do ovzduší bez ohledu na jejich výši ocenění. (Brychta, a další, 2023)

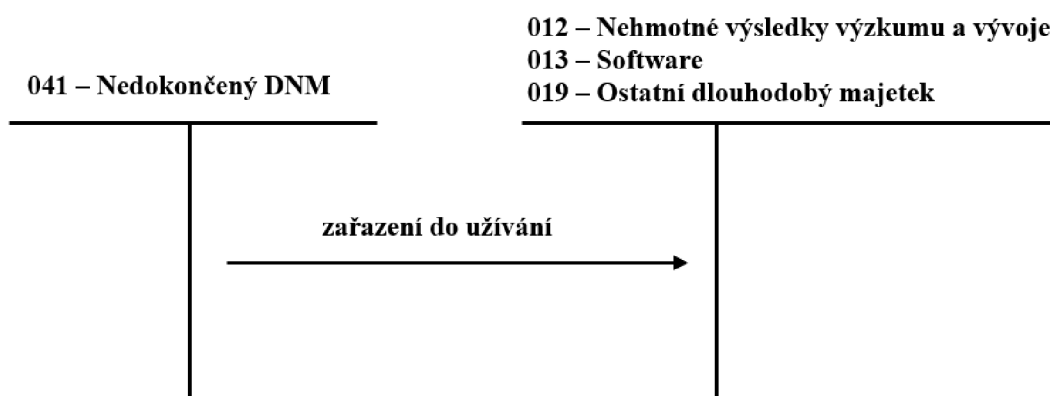
Tyto povolenky mají za cíl omezit celkové množství emisí a snížit negativní dopady na životní prostředí a klima.

Preferenční limity označují zejména individuální kvóty a individuální limit prémiových práv. Pro zařazení do dlouhodobého nehmotného majetku musí být splněny současně dvě kritéria. (Brychta, a další, 2023)

Na rozdíl od povolenek jsou preferenční limity odpisovaným DNM, a to podle kritéria času či výkomu. Odpisy se zachycují nepřímo prostřednictvím oprávek. (Brychta, a další, 2023)

Následující schéma zobrazuje obecné pravidlo účtování DNM o zařazení do užívání:

Obrázek 3.2 - Obecné pravidlo účtování o zařazení do DNM užívání

Zdroj: (Štohl, 2019)

3.1.3 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek je majetkovou složkou zobrazovanou v rozvaze na straně aktiv, a to v rámci fixních aktiv. (Brychta, a další, 2023)

Představuje dlouhodobě vázané prostředky finančního charakteru, které se účtují v účtové skupině 06 – Dlouhodobý finanční majetek. (Štohl, 2019)

Tento majetek firma nakupuje, vlastní, případně půjčuje s cílem dlouhodobě (po dobu delší než jeden rok) investovat volné peněžní prostředky takovým způsobem, který jí přinese očekávaný výnos charakteru podílů na zisku, úroků, zhodnocení v důsledku růstu tržních cen držných aktiv apod. Tato aktiva tedy nejsou určena k užívání při běžné činnosti podniku. (Štohl, a další, 2020)

Dlouhodobým finančním majetkem se rozumí zejména:

- majetkové cenné papíry a podíly,
- dluhové cenné papíry a podíly,
- zápůjčky poskytnuté jiným subjektům,
- vklad podniku jako tichého společníka do jiného podniku,
- dlouhodobé termínované vklady peněžních prostředků (nesoucí výnos),
- jiný dlouhodobý finanční majetek (drahé kovy a kameny, předměty drahých kovů a kamenů),
- poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek. (Štohl, a další, 2020)

Finanční majetek se pořizuje zvláště:

- nákupem akcií a dalších cenných papírů od externích dodavatelů,
- upsáním akcií nebo získáním obchodního podílu,
- nepeněžním vkladem do obchodních společností. (Štohl, 2019)

Je nutné zdůraznit, že dlouhodobý finanční majetek se neodepisuje.

3.2 Pořízení dlouhodobého majetku

Pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je možné:

- a) dodavatelským způsobem (tj. koupí),
- b) vytvořením vlastní činností,
- c) bezúplatným nabytím,

- d) vkladem od jiné osoby, například nepeněžité vklady do obchodních společností,
- e) přeřazením z osobního užívání do podnikání (tj. do obchodního majetku podnikatele,
- f) formou finančního leasingu. (Štohl, 2019)

Správné určení formy pořízení dlouhodobého majetku je rozhodující i pro jeho správné ocenění a techniku účtování. (CHALUPA, a další, 2020)

a) Dodavatelským způsobem

Dlouhodobý hmotný či nehmotný majetek je pořízen nákupem od dodavatele buď na fakturu anebo za hotovost. Pokud firma nakupuje majetek od dodavatele, oceňuje se tento majetek pořizovací cenou, která zahrnuje i vedlejší náklady, které s pořízením souvisejí (např. montáž stroje, přeprava).

Pořízení dlouhodobého majetku se účtuje na příslušné účty, a to na 041 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku nebo na 042 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku. Převod dlouhodobého majetku do užívání se provádí na základě „Protokolu o zařazení“.

Při pořízení tímto způsobem je důležité rozlišovat, zda je dodavatel z členského státu EU nebo mimo EU.

- Dodavatel z EU – účetní jednotka si sama vypočítá DPH, kterou je povinna přiznat na výstupu (tzv. přidanění) a zpravidla si také nárokuje tuto daň jako pohledávku vůči správci daně. (Štohl , a další, 2020)
- Dodavatel mimo EU – celní orgán vyměří clo, které je součástí pořizovací ceny, clo vstupuje do základu pro výpočet DPH. (Štohl , a další, 2020)

b) Vytvořením vlastní činností

Dlouhodobý majetek hmotný či nehmotný pořízený touto formou se oceňuje ve vlastních nákladech, tj. ve vlastní režii. Mohou to být například budovy, které firma postavila.

c) Bezúplatným nabytím

Bezúplatné nabytí dlouhodobého hmotného majetku se může uskutečnit dvojitým způsobem:

- darováním,

- bezúplatným nabytím po skončení finančního leasingu. (Štohl , a další, 2020)

Pokud firma pořídí dlouhodobý majetek bezúplatným nabytím, oceňuje tento majetek reprodukční pořizovací cenou.

d) Vkladem od společníka

Tato forma pořízení se týká situace, kdy společník nebo akcionář společnosti přispívá do firmy majetkem za účelem nákupu dlouhodobého majetku. Tato forma se často používá při založení nové firmy nebo při rozšiřování stávající firmy či podnikání.

e) Přeražením z osobního užívání do podnikání

Tento způsob se týká pouze fyzické osoby, tj. podnikatele, který vede účetnictví. Účtuje se jednak zvýšení aktiv a jednak zvýšení vlastních zdrojů. (Štohl , a další, 2020)

f) Pořízení formou finančního leasingu

V současné době ZoÚ definuje finanční leasing jako poskytnutí majetku za úplatu do užívání, jestliže je uživatel oprávněn nebo povinen po ukončení nabytí vlastnické právo k tomuto majetku. (Štohl , a další, 2020)

Praktickým smyslem uzavření smlouvy o finančním leasingu je skutečnost, že uživatel získá předmět do svého užívání (a později do svého vlastnictví), aniž by za něj musel platit celou vstupní cenu najednou. (Štohl , a další, 2020)

Při finančním leasingu se firmy stávají leasingovým nájemcem majetku a platí leasingovým společnostem pravidelné splátky po dobu určitého období.

3.3 Oceňování dlouhodobého majetku

Oceňování znamená v účetnictví přiřazování peněžní hodnoty jednotlivým účetním položkám. Ocenění dlouhodobého majetku je důležitým momentem pro posouzení finanční situace účetní jednotky a je nezbytné pro finanční analýzu. (Brychta, a další, 2023)

Součástí ocenění dlouhodobého majetku nebo jeho části, jakož i jeho případné technické zhodnocení, je cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady vynaložené do doby uvedení majetku do stavu způsobilého k užívání a spojené s pořízením tohoto majetku. (CHALUPA, a další, 2020)

Při procesu oceňování dlouhodobého majetku musí být zřejmé:

- co se považuje za dlouhodobý majetek,
- jak vykazovat změny stavu a hodnoty dlouhodobého majetku,
- kdy vykazovat změny stavu a hodnoty dlouhodobého majetku,
- který způsob ocenění využít. (Brychta, a další, 2023)

Způsob ocenění dlouhodobého majetku je přímo závislý na formě jeho pořízení. Na začátku pořízení dlouhodobého majetku je nutné stanovit správnou vstupní cenu.

Při nabytí majetku lze využít tři způsoby ocenění:

- a) pořizovací cenou,**
- b) vlastními náklady,**
- c) reprodukční pořizovací cenou.** (Štohl, a další, 2020)

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek se oceňuje pořizovací cenou, s výjimkou majetku vytvořeného vlastní činností, který se oceňuje vlastními náklady. Finanční majetek se oceňuje zpravidla rovněž pořizovací cenou. V případě bezúplatného nabytí či v případě, kdy vlastní náklady na vytvoření majetku vlastní činností nelze zjistit, se oceňuje reprodukční pořizovací cenou. (Brychta, a další, 2023)

Tabulka 1 - Použití cen pro ocenění jednotlivých položek dlouhodobého majetku

Typ dlouhodobého majetku	Způsob ocenění
DNM a DHM externě pořízený	pořizovací cena
DNM a DHM vytvořený vlastní činností	vlastní náklady
Podíly, resp. majetkové cenné papíry (DFM)	pořizovací cena
Cenné papíry dluhové (DFM)	pořizovací cena
DNM, DHM, DFM bezúplatně nabytý (včetně povolenek na emisi skleníkových plynů a preferenčních limitů při nabytí prvním držitelem či provozovatelem)	reprodukční pořizovací cena
DNM a DHM vytvořený vlastní činností, jehož vlastní náklady nelze zjistit nebo jsou vyšší než reprodukční pořizovací cena	reprodukční pořizovací cena

Zdroj: vlastní zpracování dle (Brychta, a další, 2023)

3.3.1 Pořizovací cena

Zákon definuje, že vstupní cenou u majetku pořízeného úplatně, tedy koupí, je cena pořizovací. (Prudký , a další, 2012)

Jedním z rozhodujících faktorů pro bezchybné uplatňování odpisů je správné stanovení vstupní ceny, ze které se odpisy provádějí. (Prudký , a další, 2012)

Pořizovací cenou se oceňuje dlouhodobý majetek (hmotný, nehmotný i finanční) pořízený za úplatu. Za úplatu znamená nákupem od externího dodavatele. Tato cena zahrnuje nejen tzv. cenu pořízení, ale i vedlejší náklady s jeho pořízením související. (Štohl , a další, 2020)

Mezi vedlejší pořizovací náklady lze zařadit:

- dopravu (i vnitropodnikovou), montáž, clo,
- průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce (včetně variantních řešení), které tvoří součást stavebních objektů,
- daň z nabytí nemovitých věcí,
- vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby,
- náklady související s uvedením předmětu do užívání,
- přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku (například odměny za poradenské služby a zprostředkování, správní poplatky, expertízy, platby za poskytnuté záruky). (Štohl, 2019)

Pro oceňování dlouhodobého majetku dále platí následující zásady:

- pořizovací cena dlouhodobého majetku se snižuje o dotaci poskytnutou na pořízení tohoto majetku,
- pořizovací cena dlouhodobého majetku se zvyšuje o výdaje na dokončené technické zhodnocení, a to vždy v roce dokončení a převzetí těchto prací do užívání. (Štohl , a další, 2020)

Do pořizovací ceny však nelze zahrnout například výdaje na přepravu pracovníků pro budované provozy a zařízení, výdaje na vybavení pořizované investice zásobami, výdaje na opravu a udržování dlouhodobého majetku, kurzové rozdíly, náklady na zaškolení pracovníků, smluvní pokuty a úroky z prodlení. (Štohl, 2019)

Firmy a organizace preferují používání pořizovací ceny k oceňování dlouhodobého majetku, protože tento způsob je jednodušší a méně náročný na administrativu a výpočty. Pokud jsou údaje o pořizovací ceně správně zaznamenané, pak je možné se spolehnout na jejich přesnost, protože jsou založeny na skutečných transakcích.

3.3.2 Vlastními náklady

Pokud je majetek oceňován vlastními náklady, znamená to, že hmotný či nehmotný majetek byl vytvořen vlastní činností, tzn. ve vlastní režii.

Vlastní náklady jsou veškeré přímé náklady a dále nepřímé náklady, které s vytvořením dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku vlastní činností bezprostředně souvisí. (Štohl, 2019)

Do přímých nákladů se zahrnuje pořizovací cena materiálu a jiných spotřebovaných výkonů a další náklady, které vzniknou v přímé souvislosti s danou výrobou nebo činností. (Brychta, a další, 2023)

Vlastními náklady se například rozumí:

- náklady vynaložené na výrobu (materiál),
- mzdy pracovníků,
- sociální a zdravotní pojištění pracovníků,
- zakoupené služby.

Tato metoda ocenění se často používá pro určení hodnoty nemovitostí nebo jiného dlouhodobého majetku, který byl vybudován nebo zakoupen na základě konkrétních nákladů.

3.3.3 Reprodukční pořizovací cena

Reprodukční pořizovací cena je cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Tato metoda se využívá spíše výjimečně. Touto cenou se oceňuje například:

- vložený majetek,
- majetek nabytý bezúplatně (např. darováním),
- nově zjištěný majetek (např. při inventarizaci),
- příchovky zvířat. (Brychta, a další, 2023)

Oceňování reprodukční cenou může být náročné a může vyžadovat důkladnou analýzu a zhodnocení nákladů na konstrukci a materiály.

3.4 Evidence dlouhodobého majetku

Evidence dlouhodobého majetku je proces, kterým firmy sledují, udržují a dokumentují veškeré informace týkající se jejich dlouhodobého majetku.

Informace o jednotlivých položkách dlouhodobého majetku jsou uvedeny v inventárních (majetkových) kartách (knihách analytických účtů) v papírové či technické (elektronické) formě. Tyto karty by měly obsahovat údaje sloužící k identifikaci majetku, a to zejména:

- název, popis majetku nebo číselné označení,
- datum a způsob pořízení a uvedení do užívání, datum zaúčtování na příslušný majetkový účet,
- ocenění,
- údaje o zvoleném postupu účetního a daňového odepisování roční sazby účetních a daňových odpisů za účetní a zdaňovací období, částky účetních a daňových odpisů za účetní a zdaňovací období (odpisové plány),
- datum a způsob vyřazení. (Brychta, a další, 2023)

Cílem analytické evidence je poskytovat požadované informace o jednotlivých složkách dlouhodobého majetku. (Štohl, a další, 2020)

Obrázek 3.3 - Příklad inventární karty dlouhodobého majetku

Inventární karta dlouhodobého majetku – číslo 1				
Název a popis dlouhodobého majetku: Kopírovací stroj				
Vstupní cena: 150 000 Kč				
Datum uvedení do užívání: 1. 4. 2016				
Způsob odpisování: Rovnoměrný				
Odpisová skupina: 1 (3 roky)				
Datum	Text	Sazba	Odpis	Zůstatková cena
31. 12. 2016	Odpisy 2016	20,0%	30 000 Kč	120 000 Kč
31. 12. 2017	Odpisy 2017	40,0%	60 000 Kč	60 000 Kč
31. 12. 2018	Odpisy 2018	40,0%	60 000 Kč	0 Kč
Vyřazení:		Datum vyřazení:		

Zdroj: (Štohl, 2018)

3.5 Technické zhodnocení dlouhodobého majetku

Dlouhodobé využití majetku vyvolává potřebu jeho úprav, které mohou mít charakter jak činností zachovných, tak i činností majetek zhodnocujících. Z pohledu účetního a daňového lze tyto činnosti rozdělit na údržbu, opravu či technické zhodnocení. (CHALUPA, a další, 2020)

Zákon stanoví, že technickým zhodnocením se vždy rozumí výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu ve zdaňovacím období částku 80 000 Kč. (Prudký , a další, 2012)

Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu dlouhodobého majetku. Technickým zhodnocením se rozumí zásahy do majetku uvedeného do užívání, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů, nebo rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku, včetně nástaveb, přístaveb a stavebních úprav. (Brychta, a další, 2023)

Technické zhodnocení se zaznamenává na kalkulační účty 041 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku a na 042 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a následně na příslušný majetkový účet účtových skupin 01, 02. (Štohl , a další, 2020)

Cílem technického zhodnocení je zjistit, zda je majetek stále vhodný k plnění svého účelu a zda nevyžaduje opravy, údržbu nebo náhradu.

Údržba je taková soustavná činnost, která zpomaluje fyzické opotřebení, předchází poruchám a odstraňuje drobnější závady. Údržbou jsou tedy práce spíše „preventivního“ charakteru. (CHALUPA, a další, 2020)

Opravou se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození majetku za účelem jeho uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. (CHALUPA, a další, 2020)

Opravy se účtují přímo do nákladů, takže jejich hodnota ovlivní výsledek hospodaření v okamžiku, kdy se o opravě nebo údržbě účtuje, zatímco technické zhodnocení se do nákladů zúčtovává postupně prostřednictvím odpisů. (Štohl , a další, 2020)

Položky jako oprava a údržba se účtují bez ohledu na vynaloženou výši do nákladů na účet 511 – Opravy a udržování. (Brychta, a další, 2023)

3.6 Odepisování dlouhodobého majetku

Odepisováním se rozumí zahrnování hodnoty majetku do nákladů (výdajů) na dosažení, zajištění a udržení příjmů prostřednictvím odpisů hmotného a nehmotného majetku. (Prudký , a další, 2012)

Dlouhodobý majetek se při užívání postupně opotřebovává a dochází k postupnému přenášení jeho hodnoty do hodnoty nových výrobků nebo jiných výkonů. Opotřebení dlouhodobého majetku je fyzické (vzniká v důsledku užívání) a morální (vzniká v důsledku zaostávání po technické stránce). (Štohl , a další, 2020)

Odepisování se týká dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, dlouhodobý finanční majetek se neodepisuje.

Opotřebení dlouhodobého majetku vyjadřují odpisy, tj. peněžní částka, která vyjadřuje opotřebení majetku za jedno účetní období. (Štohl , a další, 2020)

Úhrn odpisů za celou dobu užívání dlouhodobého majetku představují oprávký k dlouhodobému majetku. Odečteme-li oprávký od pořizovací ceny dlouhodobého majetku, zjistíme zůstatkovou cenu. (Štohl, 2018)

Odpisy majetku lze rozčlenit na odpisy realizované podle Zákona o účetnictví (**účetní odpisy**) a odpisy, jejichž formu a způsob výpočtu vymezuje ZPD (**daňové odpisy**). (CHALUPA, a další, 2020)

Účetní odpisy mají odpovídat skutečnému opotřebení majetku, tzn. musí se přihlížet k opotřebení v daných podmínkách podnikatelského subjektu. Proto je způsob jejich výpočtu v pravomoci podniku. (Štohl , a další, 2020)

Daňové odpisy se vypočítávají podle ZDP. Tento daňový zákon stanoví pravidla pro výpočet odpisů, které může účetní jednotka uplatnit jako daňově uznatelný náklad. (Štohl , a další, 2020)

3.6.1 Účetní odpisy

Účetní odpisy by měly co nejpřesněji vyjádřit opotřebení majetku a vést tak k reálnému vykázání hodnoty majetku a rozložit pořizovací ceny majetku do nákladů během doby jeho životnosti. (Brychta, a další, 2023)

Prostřednictvím účetních odpisů dochází nepřímo k vyjádření trvalého snížení hodnoty dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku postupně v průběhu jeho používání. (CHALUPA, a další, 2020)

Účetní odpisy jsou definovány v § 28/6 ZoÚ, § 56 a 56a Vyhlášky a č. 13 ČÚS. Zákon o účetnictví stanoví, že účetní jednotka sestaví odpisový plán, podle kterého postupuje při výpočtu odpisů. Doba odepisování není účetními předpisy stanovena, ale nesmí být kratší než jeden rok. (Štohl, 2019)

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek jsou oprávněny odepisovat ty účetní jednotky, které:

- mají k majetku vlastnické nebo jiné právo k jeho užívání (vlastníci majetku),
- hospodaří s majetkem státu,
- hospodaří s majetkem územních samosprávných celků,
- používají majetek v případech smlouvy o výpůjčce po dobu zajištění závazku převodem práva,
- používají majetek v případech, kdy vlastnické právo k movitým věcem je nabýváno na základě projevu vůle jiným způsobem než převzetím věci,
- jsou uživateli majetku a provedou na tomto majetku technické zhodnocení na svůj účet (jsou oprávněny k odepisování realizovaného zhodnocení); zhodnocení se odepíše v průběhu používání. (CHALUPA, a další, 2020)

V praxi existují dva způsoby účetních odpisů:

- a) **Časové odpisy** – částky odpisů se vypočítají podle předpokládané doby použitelnosti majetku. Odpisy se stanoví zpravidla s přesností na měsíc. Dále časové odpisy dělíme na lineární a zrychlené. (Štohl, a další, 2020)

Lineární jsou stejné ve všech letech, ale zrychlené jsou rozdílné v čase a zpravidla jsou vyšší v prvních letech. (Konavorský, a další, 2009)

Výpočet časových lineárních odpisů podle (Valouch, 2012) je následující:

$$O = \frac{VC}{t}, \quad [6]$$

kde:

- O = odpis,
- VC = vstupní cena,
- t = doba odepisování.

Uplatňování rovnoměrných účetních odpisů je doporučeno u majetku, k jehož opotřebování dochází rovnoměrně po celou dobu užívání. (Valouch, 2012)

Výpočet časových zrychlených odpisů podle (Valouch, 2012) je následující:

$$O = \frac{2 \times VC \times (t+1-i)}{t \times (t+1)}, \quad [7]$$

kde:

- O = odpis,
- VC = vstupní cena,
- t = doba odepisování,
- i = rok odepisování.

Využití zrychlených účetních odpisů lze použít u takového majetku, který ztrácí hodnotu (morálně zaostává) především v prvních letech odepisování, standardním příkladem je výpočetní technika. (Valouch, 2012)

- b) **Výkonové odpisy** – vychází z předem stanovené výše výkonů. Odpisy se odvozují z množství výkonů, které podnik podle předpokladu získá prostřednictvím daného majetku. (Štohl, a další, 2020)

Typickým příkladem majetku, u něhož je možné tuto metodu využít, jsou například výrobní stroje. (Valouch, 2012)

Výpočet výkonových odpisů podle (Valouch, 2012) je následující:

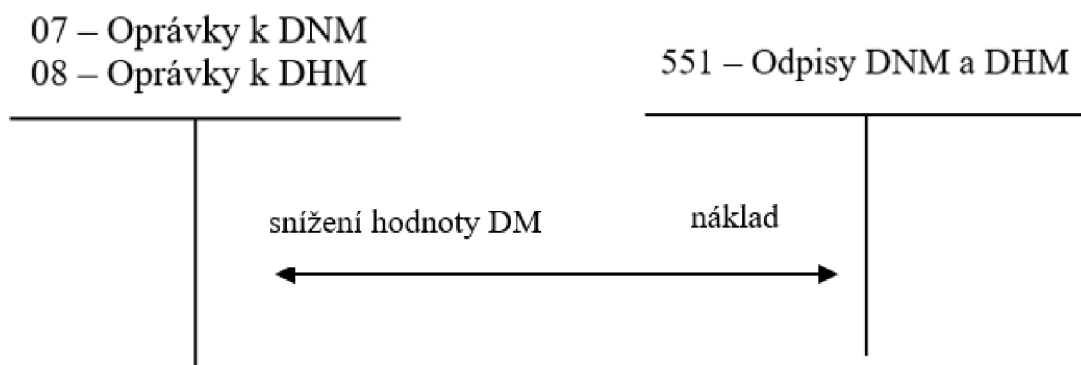
$$O = \frac{VC}{PKVDV} \quad [8]$$

kde:

- O = odpis,
- VC = vstupní cena,
- PKVDV = počet kusů výrobků deklarovaných výrobcem.

Následující schéma zobrazuje obecný postup při účtování odpisů:

Obrázek 3.4 - Obecné pravidlo při účtování účetních odpisů

Zdroj: (Štohl , a další, 2020)

3.6.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy upravuje Zákon o daních z příjmů, který ukládá podniku zařadit nabytý dlouhodobý majetek do jedné z odpisových skupin. Pro každou odpisovou skupinu stanoví zákon minimální dobu odepisování. (Štohl , a další, 2020)

Tabulka 2 - Třídění majetku do jednotlivých odpisových skupin

Odpisová skupina	Příklad majetku	Počet let
1	Počítače a kancelářská technika, nástroje a nářadí	3
2	Pracovní stroje, nákladní a osobní automobily, traktory, autobusy	5
3	Parní kotle, tramvaje, vozy metra, klimatizace, montované stavby z betonu	10
4	Věže, stožáry, budovy z lehkých hmot, plynovody, energetická výrobní hala	20
5	Budovy pro průmysl, zemědělství a stavebnictví, byty a nebytové prostory,	30
6	Administrativní budova, muzea, hotely, obchodní domy	50

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., ZDP, ve znění k 1.1.2023

Daňové odpisy jsou nepovinnou formou odpisů a slouží ke snížení základu daně. Každý jednotlivý odpis představuje část vstupní ceny, kterou můžeme brát jako uznatelný náklad. (Konarovský, a další, 2023)

Tyto odpisy hmotného majetku se zjišťují mimoúčetně pouze pro účely stanovení daňového základu a nezobrazují vždy věrně skutečné opotřebení, jde vlastně o maximální částky odpisů, které jsou přípustné pro účely stanovení daňového základu. (Brychta, a další, 2023)

Odpisy majetku může uplatnit pouze ten poplatník daně z příjmů, kterého ZDP považuje za odpisovatele, tj. poplatníka, který:

- má k hmotnému majetku vlastnické právo,

- je organizační složkou státu,
- je státní příspěvkovou organizací,
- je příspěvkovou organizací,
- je dobrovolným svazkem,
- je podílovým fondem,
- je svěřenským fondem,
- je nástupnickou obchodní korporací zanikající či rozdělované,
- je zavázán k provedení rekultivace,
- je nájemcem majetku, nebo uživatelem majetku (na základě leasingové smlouvy),
- je původním odpisovatelem majetku,
- je pachtýřem obchodního závodu,
- eviduje stavby či pěstitelské celky trvalých porostů. (CHALUPA, a další, 2020)

Účetní jednotka může provádět buď **rovnoměrné** nebo **zrychlené** odepisování. Způsob odepisování stanoví pro každý nově pořízený dlouhodobý majetek a nesmí jej změnit po celou dobu jeho odepisování. Částky vypočtených odpisů se vždy zaokrouhlují na celé koruny nahoru. (Štohl , a další, 2020)

a) Rovnoměrné odepisování dlouhodobého majetku

Při rovnoměrném odepisování se stanoví odpisy hmotného majetku za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. (Prudký , a další, 2012)

V tomto případě jsou odpisovými skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby. Účetní jednotka může na základě svého rozhodnutí použít i sazby nižší, a tedy daňově odepisovat pomaleji. (Štohl , a další, 2020)

Způsob výpočtu rovnoměrného odepisování v prvním roce je následující:

$$RO = \frac{VC \times OS}{100}, \quad [9]$$

kde:

- RO = roční odpisy,
- VC = vstupní cena,

- OS = roční odpisová sazba „v prvním roce odepisování“. (Prudký , a další, 2012)

Způsob výpočtu rovnoměrného odepisování v dalších letech je následující:

$$RO_2 = \frac{VC \times OS_2}{100}, \quad [10]$$

kde:

- RO₂ = roční odpis,
- VC = vstupní cena,
- OS₂ = roční odpisová sazba ze sloupce „v dalších letech odepisování“. (Prudký , a další, 2012)

Roční odpisová sazba se přebírá z tabulek ročních odpisových sazeb uvedených v § 31 odst. 1 zákona:

Tabulka 3 - Roční odpisové sazby při rovnoměrném odepisování

Odpisová skupina	Sazba v 1. roce odepisování	Sazba v dalších letech odepisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	20,0	40,0	33,3
2	11,0	22,25	20,0
3	5,5	10,5	10,0
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Zdroj: vlastní zpracování dle (Štohl, 2019)

Níže uvedené odpisové sazby zvyšují odpis v prvním roce užívání o 10 %, avšak v dalších letech se rovnoměrně promítne do daňových výdajů pouze zbývající částka. Uvedeným postupem se částečně eliminuje dopad potřeby většího objemu finančních prostředků v roce pořízení majetku. (Prudký , a další, 2012)

Tabulka 4 - Možnost zvýšení odpisu v prvním roce u rovnoměrného odepisování

Odpisová skupina	V první roce odepisování	V dalších letech odepisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	30,0	35,0	33,3
2	21,0	19,75	20,0
3	15,4	9,4	10,0

Zdroj: vlastní zpracování dle (Štohl, 2019)

b) Zrychlené odepisování dlouhodobého majetku

Zrychlené odepisování má degresivní průběh a umožňuje poplatníkovi odepsat v počátečních letech odepisování větší hodnotu, než je tomu u rovnoměrného odepisování. To se samozřejmě odráží na výši odpisů v závěru odepisování, kdy se hodnota odpisu stále snižuje. (Prudký , a další, 2012)

Tento způsob odepisování je výhodný pro podnikatele, kteří chtějí do nákladů počátečních let zaúčtovat co nejvíce odpisů. Základem pro výpočet zrychlených odpisů jsou tzv. koeficienty, které jsou přiřazeny jednotlivým odpisovým skupinám. (Štohl , a další, 2020)

Koeficienty pro zrychlené odepisování jsou následující:

Tabulka 5 - Koeficienty pro zrychlené odepisování

Odpisová skupina	Koeficient v 1. roce odepisování	V dalších letech odepisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: vlastní zpracování dle (Štohl , a další, 2020)

Způsob výpočtu zrychleného odepisování v prvním roce je následující:

$$RO_1 = \frac{VC}{K1}, \quad [11]$$

kde:

- RO = roční odpis v prvním roce,
- VC = vstupní cena,
- K1 = koeficient pro první rok odepisování (z 2. sloupce tabulky). (Prudký , a další, 2012)

Způsob výpočtu zrychleného odepisování v dalších letech je následující:

$$ROX = \frac{2 \times ZC}{K2 - n}, \quad [12]$$

kde:

- ROX = roční odpis v dalších letech,
- ZC = zůstatková cena ($ZC = VC - SRO$),
- SRO = součet uplatněných odpisů,
- K2 = koeficient odepisování v dalších letech,
- n = počet let odepisování. (Prudký , a další, 2012)

3.7 Vyřazení dlouhodobého majetku

Vyřazení dlouhodobého majetku představuje skutečnost, kdy tato majetková položka přestává fungovat v účetnictví účetní jednotky. Vyřazení dlouhodobého majetku může mít různý důvod, a to například:

- prodej,
- dar nebo jiný bezúplatný převod,
- manko nebo škoda,
- likvidace v důsledku opotřebení,
- převedení jako podílu do jiné obchodní společnosti,
- převedení do osobního majetku podnikatele – fyzické osoby. (Brychta, a další, 2023)

Pokud je dlouhodobý majetek vyřazen z evidence, je nutné sepsat protokol vyřazení hmotného majetku, který by měl obsahovat následující údaje:

- a) inventární číslo,
- b) název majetku,
- c) pořizovací cenu,
- d) důvod vyřazení.

Forma vyřazení dlouhodobého majetku má vliv nejen na způsob účtování, ale i na případné posouzení dopadů této operace z hlediska ZDP. (CHALUPA, a další, 2020)

Následující obrázek zobrazuje protokol o vyřazení DM:

Obrázek 3.5 - Protokol o vyřazení dlouhodobého majetku

Protokol o převzetí a zařazení dlouhodobého majetku	
firma:	účetní období:
<hr/>	
středisko:	číslo protokolu:
místo:	datum pořízení:
	datum uvedení do užívání:
inventární číslo:	
<hr/>	
cena:	způsob pořízení:
	ocenění:
<hr/>	
technický popis	
<hr/>	
ostatní údaje:	

Zdroj: (Jelínková, 2021)

4 PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE

Pro účely zpracování praktické části bakalářské práce byla poskytnuta data od společnosti Plzeňský Prazdroj, a. s.

V této části práce jsou provedeny modelové výpočty účetních a daňových odpisů na vybraném majetku. Výpočty jsou zpracovány na základě poznatků z teoretické části práce.

4.1 Informace o společnosti

Datumem vzniku a zápisu akciové společnosti do obchodního rejstříku je 1. květen 1992. Plzeňský Prazdroj, a.s. sídlí v Plzni na adrese U Prazdroje 64/7, Východní předměstí, PSČ 301 00

Společnost byla založena na dobu neurčitou na základě rozhodnutí Fondu národního majetku ČR. Identifikační číslo společnosti je 453 57 366.

Hlavním předmětem podnikání je zejména:

- pivovarnictví a sladovnictví,
- velkoobchod s pivem, potravinami a nápoji,
- zprostředkování obchodu s pivem, potravinami,
- výroba potravinářských výrobků,
- výroba potravních doplňků, přídatných a pomocných látek,
- hostinská činnost.

Dále společnost provozuje kulturní a kulturně-vzdělávací zařízení, kterými jsou muzea, výstavy a galerie.

Základní kapitál společnosti tvoří 2.0 miliardy Kč, z čehož je 100 % splaceno. Představenstvo, které má 5 členů, a dozorčí rada, která má 3 členy, jsou statutárním orgánem společnosti. V zastoupení společnosti jedná představenstvo společnosti. Za představenstvo jedná navenek ve všech věcech samostatně předseda nebo místopředseda představenstva.

Plzeňský Prazdroj a.s. má pobočky a jiné obchodní závody pouze na území České republiky. Společnost provozuje tři pivovary, a to Pivovar Prazdroj v Plzni, Pivovar Radegast v Nošovicích a Pivovar Velké Popovice. (prazdroj.cz, 2023)

Plzeňský Prazdroj je největším výrobcem piva v Česku a zároveň se řadí mezi největší exportéry piva do zahraničí. V roce 2022 Plzeňský Prazdroj oslavil 180 let od doby, kdy se v Plzeňském Prazdroji uvařila první várka piva. (prazdroj.cz, 2023)

4.2 Účetní data společnosti

Tabulka 8 zobrazuje důležité položky z rozvahy a výkazu zisku a ztát, které slouží k posouzení společnosti.

Položky níže uvedené v tabulce 6 poskytují přehled o finančním zdraví společnosti a jsou důležité pro vlastníky akciové společnosti, samozřejmě také pro investory a věřitele.

Ke dni 31. prosince 2022 akciová společnost vykazovala následující stav:

Tabulka 6 - účetní data společnosti k rozvahovému dni

Položka	miliard Kč
Vlastní kapitál	12,961
Z toho základní kapitál	2,00
Majetek společnosti	12,453
z toho dlouhodobý hmotný majetek	11,931
z toho dlouhodobý nehmotný	514
z toho dlouhodobý finanční majetek	8
Tržby z prodeje služeb	19,453
Tržby z prodeje zboží	177
Výsledek hospodaření před zdaněním	6,966
Výsledek hospodaření po zdanění	5,915

Zdroj: vlastní zpracování na základě výroční zprávy 2022, (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

V následující tabulce 7 jsou přehledné ekonomické údaje podniku, které slouží ke kategorizaci účetní jednotky. Plzeňský Prazdroj, a. s. se řadí mezi velké účetní jednotky.

Tabulka 7 - Velikost účetní jednotky

Celková hodnota aktiv	Čistý obrat	Počet zaměstnanců
49,4 miliard Kč	5,915 miliard Kč	1 964

Zdroj: vlastní zpracování na základě výroční zprávy 2022 (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Jelikož podnik spadá mezi velké účetní jednotky tak je povinen provádět audit. Účetní uzávěrku a výroční zprávu za daný rok musí ověřit nezávislý auditor. Plzeňský Prazdroj, a.s. je povinen vést účetnictví v plném rozsahu dle vyhlášky o účetnictví.

4.3 Účtování o dlouhodobém majetku

Tato kapitola se zabývá vnitřními účetními směrnicemi společnosti, kterými se účetní jednotka řídí. Vnitřní účetní směrnice vymezují firmě určitá pravidla a postupy.

4.3.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Za dlouhodobý nehmotný majetek považuje účetní jednotka takový nehmotný majetek, jehož pořizovací cena převyšuje 60 tis. Kč a jeho doba použitelnosti je delší než jeden rok. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Nakoupený nehmotný majetek je prvotně vykázán v pořizovacích cenách, které zahrnují cenu pořízení a náklady s jeho pořízením související. Veškeré výdaje na výzkum jsou účtovány do nákladů. Výdaje na vývoj, jehož výsledky jsou určeny k obchodování, jsou aktivovány jako nehmotný majetek a vykázány v pořizovací ceně či hodnotě budoucích ekonomických užitků, je-li nižší.

Pořízení DNM se ve společnosti účtuje na účet 041 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, kde se soustřeďují i případné vedlejší pořizovací náklady. Zařazení do užívání se provádí na základě o protokolu o zařazení, kde je DNM převeden na příslušný majetkový účet:

Tabulka 8 - Účtování DNM na příslušné majetkové účty

012	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
013	Software
014	Ostatní ocenitelná práva
019	Ostatní dlouhodobý majetek
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
051	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek

Zdroj: vlastní zpracování dle obecného účtového rozvrhu

V následující tabulce je uveden stav majetku k rozvahovému dni, a to k datu 31.12.2022. Z tabulky 9 je zřejmé, že nejvyšší podíl nehmotného majetku připadá na ostatní ocenitelná práva, druhý nejvyšší podíl připadá na software.

Tabulka 9 - Rozvaha dlouhodobého nehmotného majetku k 31.12.2022 v mld. Kč

Název položky	Brutto	Korekce	Netto
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoj	18	-1	3
Software	1.239	-1.076	163
Ostatní ocenitelná práva	1.100	-771	329
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	7	-1	6
Poskytnuté zálohy na DNM a nedokončený DNM	13	0	13
Celkem v mld. Kč	2.377	-1.863	514

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů uvedených v rozvaze společnosti obsažené ve výroční zprávě 2022 (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Účetní jednotka kategorizuje technické zhodnocení nehmotného majetku jako takové, které dosáhlo hodnoty vyšší než 80 tis. Kč za jednotlivou položku. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

4.3.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobým hmotným majetkem se ve společnosti rozumí majetek, jehož pořizovací cena přesahuje 40 tis. Kč a je určen k dlouhodobému využití, tj. k využití delšímu než jeden kalendářní rok. Hranici pro zařazení do DHM si stanovuje firma sama. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Nakoupený DHM je prvotně vykázán v pořizovacích cenách, které zahrnují cenu pořízení a náklady s jeho pořízením související. Dlouhodobý hmotný majetek vytvořený vlastní činností se oceňuje vlastními náklady. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Hmotný majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok, ale jehož pořizovací cena je nižší než 40 tis. Kč je v okamžiku pořízení účtován na zásoby a v okamžiku jeho spotřeby je účtován do nákladů. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Pořízení DHM se účtuje na účet 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku, na tento účet se účtují i náklady s pořízením související. Stejně jako DNM je nutné pro zařazení do užívání vystavit protokol o zařazení do užívání. Dlouhodobý hmotný majetek se účtuje na příslušné majetkové účty:

Tabulka 10 - Účtování DHM na příslušné majetkové účty

021	Stavby
022	Hmotné movité věci a jejich soubory
027	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku
029	Ostatní dlouhodobý majetek
031	Pozemky
042	Nedokončený dlouhodobý majetek
051	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: vlastní zpracování dle účtového rozvrhu

Následující tabulka 11 uvádí stav dlouhodobého hmotného majetku k rozvahovému dni, a to k datu 31.12.2022. Čísla v tabulce jsou uvedena v celých milionech korun českých.

Z rozvahy je zřejmé, že největší část dlouhodobého hmotného majetku připadají na hmotné movité věci a jejich soubory. Druhou nejvyšší položkou jsou Stavby. Následuje pak oceňovací rozdíl k dlouhodobému majetku.

Oceňovacím rozdílem se rozumí goodwill, který představuje kladný či záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu/podniku. (Kubátová, 2020)

Tabulka 11 - Rozvaha dlouhodobého hmotného majetku k 31.12.2022 v mld. Kč

Název položky	Brutto	Korekce	Netto
Pozemky	271	0	271
Stavby	7.568	-3.637	3.931
Hmotné movité věci a jejich soubory	19.284	-12.838	6.446
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	5.731	-5.731	0
Jiný dlouhodobý hmotný majetek	5	0	5
Poskytnuté zálohy na DHM a nedokončený DHM	1.278	0	1.278
Celkem v mld. Kč	34.137	-22.206	11.931

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů uvedených v rozvaze obsažené ve výroční zprávě 2022 (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Náklady na opravy a údržbu u dlouhodobého nehmotného majetku se účtují přímo do nákladů. Za technické zhodnocení se u DHM považuje takové, které přesahuje 80 tis. Kč za položku za rok. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

4.4 Odepisování majetku ve společnosti

V souladu s ustanovením § 7 zákona o účetnictví zvolil Plzeňský Prazdroj účetní odpisy rozdílné od daňových odpisů.

4.4.1 Účetní odpisy

Účetní a daňové odpisy jsou odlišné a k jejich zaznamenávání využívá společnost podnikový informační systém SAP.

Pro účetní odpisy používá Plzeňský Prazdroj metodu lineárních (rovnoměrných) účetních odpisů, především z toho důvodu, že po celou dobu odepisování se náklad (odpis) rozděluje na rovnoměrné částky, které se odepisují každý rok po dobu životnosti majetku.

Účetní odpisy jsou účtovány ve prospěch účtu účtové skupiny 07 – oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku a 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku a na vrub účtu 551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku.

Odpisový plán účetních odpisů je v průběhu používání dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku aktualizován na základě změn doby životnosti a předpokládané zbytkové hodnoty majetku.

Nehmotný majetek je odepisován metodou rovnoměrných odpisů po dobu jeho odhadované životnosti, maximálně po dobu osmi let. Emisní povolenky se neodepisují. Obchodní známky a ocenitelná práva jsou rovněž odepisována metodou rovnoměrných odpisů po dobu jejich odhadované životnosti. (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2023)

Stejně jako u DNM je odpisový plán v průběhu používání dlouhodobého hmotného majetku aktualizován na základě změn očekávané doby životnosti a předpokládané zbytkové hodnoty majetku.

DHM s výjimkou pozemků, které se neodepisují, je DHM odepisován metodou rovnoměrných odpisů po dobu odhadované životnosti. Sazby účetních odpisů se liší od sazeb uznatelných pro daňové účely.

4.4.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy spolu s účetními jsou evidovány v podnikovém informačním systému SAP. Třídění dlouhodobého majetku se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

V položce „Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé“ ve výkazu zisku a ztrát jsou zobrazovány daňové odpisy společnosti.

Pro daňové odpisy využívá společnost metodu rovnoměrného odepisování. Tato metoda umožňuje společnosti snižovat svůj zdanitelný zisk, což se projevuje ve snížení daňových závazků a zvýšení dostupné hotovosti společnosti.

4.5 Odpisy vybraného majetku

Tato kapitola se zabývá problematikou jednotlivých odpisů dlouhodobého hmotného majetku. U jednotlivých druhů dlouhodobého majetku jsou znázorněny výpočty účetních a daňových odpisů.

Prvním příkladem pro demonstraci výpočtů je budova, která je určena pro průmysl a skladování. Druhým názorným příkladem je stroj, který slouží pro ovíjení palet.

4.5.1 Odpisy budovy – varna

Prvním příkladem dlouhodobého majetku je budova, bez které by pivovar nemohl fungovat. Varna je jedna z nejdůležitějších budov společnosti, vaří se v ní pivo.

Varné zařízení se používá k přípravě horké mladiny. Kvalita varného systému se hodnotí podle několika faktorů, včetně počtu várek připravených za 24 hodin. V tradičním uspořádání se obvykle ve varně nachází 2 až 6 nádob a objem várky zpravidla nepřesahuje 500 hektolitřů studené mladiny. (Tomáš Lejsek, 2020)

Varna představuje dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě 37 786 672 Kč, tento typ majetku se řadí do kategorie majetku, respektive budov pro průmysl a skladování.

Dne 1. 4. 2021 byla varna zařazena do užívání. Varna se řadí do 5. odpisové skupiny a odepisuje se po dobu 30 let. Z tabulky 15 lze vyčíst, do jaké odpisové skupiny budova spadá.

Pro výpočty účetních a daňových odpisů musíme znát datum zařazení majetku do užívání, dále pořizovací cenu majetku pro výpočet odpisu, a v neposlední řadě musíme znát odpisovou skupinu s dobou odepisování. To vše lze vyčíst z inventárních karet dlouhodobého majetku.

„Inventární karty jsou podkladem pro zavádění povinné inventarizace majetku, za jejich neprovedení ukládá zákon o účetnictví významné sankce. Zásady pro evidenci majetku vyplývají z účetních a daňových předpisů.“ (Jungová, 2019)

Tabulka 12 - Karta dlouhodobého majetku č. 100001187574

Karta dlouhodobého majetku	
Firma: Plzeňský prazdroj, a. s.	Inventární číslo: 100001187574
Název: Varna	IP19_NO-587 Varna
Typ majetku: Budovy pro průmysl a skladování	
Vstupní cena: 37 786 672 CZK	
Datum pořízení: 1.4.2021	Datum uvedení do užívání: 1.4.2021
Odpisová skupina: 5	
Doba odepisování: 30 let	
Způsob odepisování: rovnoměrně	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dodaných podkladů od Plzeňský Prazdroj, a.s.

Účetní jednotka zvolila rovnoměrné daňové odepisování. Níže uvedený vzorec 13, je pro výpočet ročního odpisu v prvním roce odepisování:

$$RO_1 = \frac{37\,786\,672 * 1,4}{100} \quad [13]$$

V tabulce 5 v teoretické části jsou uvedeny sazby, které jsou dosazeny do vzorce 9 pro výpočet rovnoměrného odepisování. Sazba v prvním roce činí 1,4 a v dalších letech 3,4.

V dalších letech nedošlo ke zvýšení vstupní ceny. Roční odpis je tedy v prvním roce odepisování nižší než v dalších letech.

Vzorec pro výpočet rovnoměrného ročního odpisu v dalších letech je následující:

$$RO_2 = \frac{37\,786\,672 * 3,4}{100} \quad [14]$$

Zde byl použit vzorec 10 z teoretické části. V další tabulce 15 je znázorněn odpisový plán rovnoměrného odepisování. Z tabulky je možné vyčíst výši ročního odpisu, oprávků a zůstatkovou cenu majetku.

V rámci rovnoměrného daňového odepisování je zřejmé, že částka odpisů se prakticky rovnoměrně rozkládá po celou dobu odepisování, proto v následující tabulce 13 jsou znázorněny pouze roky 2021, 2022, 2049 a 2050.

Tabulka 13 - Odpisový plán budovy – rovnoměrné odepisování

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávký v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$RO_1 = \frac{37\,786\,672 * 1,4}{100}$	529 013	529 013	37 257 659
2022	$RO_2 = \frac{37\,786\,672 * 3,4}{100}$	1 284 747	1 813 760	35 972 912
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2049	$RO_2 = \frac{37\,786\,672 * 3,4}{100}$	1 284 747	36 501 929	1 284 743
2050	$RO_2 = \frac{37\,786\,672 * 3,4}{100}$	1 284 747	37 786 672	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 13 je zřejmé, že nejnižší roční odpis byl v roce 2021 a činil 529 013 Kč. V následujících letech 2022-2050 je roční odpis v konstantní výši 1 284 747 Kč.

Cílem účetních odpisů je především zaznamenat co nejpřesnější opotřebení majetku. Jak již bylo zmíněno, účetní odpisy jsou povinné a upraveny zákonem o účetnictví.

Lze je definovat jako předpokládané opotřebení majetku, které je stanoveno formou odpisového plánu vytvořeného na základě kvalifikovaného odhadu, a to tak, aby vykázání odpisů, resp. hodnoty majetku, bylo v souladu se zásadou věrného a poctivého obrazu účetnictví. (Divinová, 2021)

Roční odpis je počítán pomocí vzorce 6 uvedeného v teoretické části. Výsledkem vzorce je částka, která představuje měsíční odpis zaokrouhlený na celé číslo.

$$\text{měsíční odpis} = \frac{37\,786\,672}{360} = 104\,963 \text{ Kč} \quad [15]$$

Jedná se o výpočet pomocí časových lineárních odpisů. Z výpočtu je zřejmé, že měsíční odpis činí 104 963 Kč.

V následující tabulce 14 je znázorněn odpisový plán pro účetní odpisy pro roky 2021–2023 a 2049–2051 a ostatní roky jsou vynechány z důvodu zjednodušení a přehlednosti.

Tabulka 14 - Odpisový plán budovy – časové lineární odpisy

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávky v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$OS_1 = 104\,963 * 9 \text{ měsíců}$	944 667	944 667	36 842 005
2022	$OS_2 = 104\,963 * 12 \text{ měsíců}$	1 259 556	2 204 223	35 582 450,25
2023	$OS_3 = 104\,963 * 12 \text{ měsíců}$	1 259 556	3 463 778	34 322 894
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2049	$OS_{29} = 104\,963 * 12 \text{ měsíců}$	1 259 556	36 212 227	1 574 445
2050	$OS_{30} = 104\,963 * 12 \text{ měsíců}$	1 259 556	37 471 783	314 889
2051	$OS_{31} = 104\,963 * 3 \text{ měsíce}$	314 889	37 786 672	0

Zdroj: vlastní zpracování

V prvním roce byla odepsána nejnižší částka 944 667 Kč, a to kvůli době odepisování, která činila 9 měsíců. Během let 2022-2049 zůstávají odpisy v konstantní částce 1 259 556 Kč. V posledním roce je majetek odepisován po dobu 3 měsíců, proto je jeho částka v porovnání s přechozími lety nejnižší.

4.5.2 Odpisy stroje – ovinovací stroj palet

Druhým příkladem je stroj, který se řadí mezi stroje a zařízení na čištění, plnění a uzavírání. Ovinovací stroj se používá k ovinování palet zboží.

Tento stroj přináší společnosti vyšší kvalitu balení, nižší náklady na balicí materiál, úsporu lidské (manuální) práce a vyšší rychlost zabalení zboží.

Stroj byl pořízen 1. 3. 2021 a uveden do užívání v tentýž den. Tento dlouhodobý hmotný majetek se řadí do 2. odpisové skupiny, což znamená, že je tento majetek

odepisován po dobu 5 let. Pořizovací cena tohoto dlouhodobého hmotného majetku činí 156 328 Kč.

V následující tabulce 15, kartě dlouhodobého majetku, jsou uvedené veškeré potřebné informace potřebné k odepisování majetku.

Tabulka 15 - karta dlouhodobého majetku č. 100001190326

Karta dlouhodobého majetku	
Firma: Plzeňský prazdroj, a. s.	Inventární číslo:100001190326
Název: Ovinovací stroj palet	Plant and Equipment
Typ majetku: Stroje a zařízení na čištění, plnění, uzavírání	
Vstupní cena: 156 328 CZK	
Datum pořízení: 1.3.2021	Datum uvedení do užívání: 1.3.2021
Odpisová skupina: 2	
Doba odepisování: 5 let	
Způsob odepisování: rovnoměrně	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dodaných podkladů od Plzeňský Prazdroj, a.s.

Jak již bylo zmíněno, účetní jednotka využívá rovnoměrné daňové odepisování. Sazba pro první rok odepisování činí 11 a v dalších letech 22,25.

Vzorec 9 z teoretické části byl aplikován pro výpočet odpisů. Následující výpočet znázorňuje výpočet ročního odpisu v prvním roce odepisování:

$$RO_1 = \frac{156\,328}{100} * 11 \quad [16]$$

Pro odepisování v dalších letech je výpočet následující:

$$RO_2 = \frac{156\,328}{100} * 22,25 \quad [17]$$

V níže uvedené tabulce 16 je znázorněn odpisový plán pro rovnoměrné daňové odepisování stroje. Stroj se odepisuje po dobu 5 let. V prvním roce je roční odpis nižší než v dalších letech. V průběhu odepisování nedošlo ke zvýšení vstupní ceny.

Tabulka 16 - Odpisový plán stroje – rovnoměrné odepisování

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávký v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$RO_1 = \frac{156\,328}{100} * 11$	17 196	17 196	139 132
2022	$RO_2 = \frac{156\,328}{100} * 22,25$	34 783	51 979	104 349
2023	$RO_2 = \frac{156\,328}{100} * 22,25$	34 783	86 762	69 566
2024	$RO_2 = \frac{156\,328}{100} * 22,25$	34 783	121 545	34 783
2025	$RO_2 = \frac{156\,328}{100} * 22,25$	34 783	156 328	0

Zdroj: vlastní zpracování

U účetních odpisů zvolila ÚJ dobu odepisování 60 měsíců. Pro výpočet časových lineárních odpisů je odpis stanoven podle vzorce 6 z teoretické části následovně:

$$\text{měsíční odpis} = \frac{156\,328}{60} = 2\,605 \text{ Kč} \quad [18]$$

Měsíční odpis činí 2 605 Kč, následný výpočet ročního odpisu je vyobrazen v odpisovém plánu ovíjecího stroje.

V následující tabulce 17 je vyobrazen odpisový plán časových lineárních odpisů. Z tabulky je zřejmé, že v prvním roce se jedná pouze o 10 měsíců, za které se odpis uplatňuje, v posledním roce se odpis uplatňuje ve 2 měsících.

Tabulka 17 - Odpisový plán stroje – časové lineární odpisy

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávký v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$OS_1 = 2\,605 * 10 \text{ měsíců}$	2 605	2 605	130 273
2022	$OS_2 = 2\,605 * 12 \text{ měsíců}$	31 266	57 320	99 008
2023	$OS_3 = 2\,605 * 12 \text{ měsíců}$	31 266	88 586	67 742
2024	$OS_4 = 2\,605 * 12 \text{ měsíců}$	31 266	119 851	36 477
2025	$OS_5 = 2\,605 * 12 \text{ měsíců}$	31 266	151 117	5 211
2026	$OS_6 = 2\,605 * 2 \text{ měsíce}$	5 211	156 328	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z pořizovací ceny byla v prvním roce odepsána hodnota 2 605 Kč, jelikož bylo zařízení odepisováno pouze po dobu 10 měsíců. Během let 2022-2025 je roční odpis konstantní ve výši 31 266 Kč. V roce 2026 byla v prvních dvou měsících odepsána zbylá zůstatková cena ve výši 5 211 Kč.

4.5.3 Metoda zrychleného odepisování – alternativa

Tato podkapitola se věnuje metodě zrychleného odepisování. Následující tabulky znázorňují výpočty odpisů pomocí zrychleného odepisování.

Jak již bylo výše zmíněno, tato metoda je výhodná pro účetní jednotky, které chtějí do nákladů počátečních let zaúčtovat co nejvíce odpisů.

Metoda je účinná v případě, kdy si je účetní jednotka naprosto jista, že její podnikání bude v následujících letech ziskové. (Veselka, 2023)

Koeficienty pro výpočet zrychleného odepisování jsou uvedeny v teoretické části v tabulce 7. Pro výpočet odpisu v 1. roce je použit vzorec 11 z teoretické části a pro výpočet odpisu v dalších letech je aplikován vzorec 12.

Následující tabulka 18 znázorňuje odpisový plán zrychleného odepisování pro první odepisovaný majetek, a to budovu (varnu). Pro zjednodušení jsou v tabulce zobrazeny pouze určité roky odepisování.

Tabulka 18 - Odpisový plán varny – zrychlené odepisování

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávký v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$RO_1 = \frac{37\,786\,672}{30}$	1 259 556	1 259 556	36 527 116
2022	$RO_2 = \frac{2 * 36\,527\,116}{31 - 1}$	2 435 142	3 694 698	34 091 974
2023	$RO_3 = \frac{2 * 34\,091\,974}{31 - 2}$	2 351 171	6 045 869	31 740 803
-	-	-	-	-
2033	$RO_{13} = \frac{2 * 14\,358\,932}{31 - 12}$	1 511 467	24 939 207	12 847 465
2034	$RO_{14} = \frac{2 * 12\,847\,465}{31 - 13}$	1 427 497	26 366 704	11 419 968
2035	$RO_{15} = \frac{2 * 11\,419\,968}{31 - 14}$	1 343 526	27 710 230	10 076 442
-	-	-	-	-
2048	$RO_{28} = \frac{2 * 503\,821}{31 - 27}$	251 911	37 534 762	251 911
2049	$RO_{29} = \frac{2 * 251\,911}{31 - 28}$	167 940	37 702 702	83 970
2050	$RO_{30} = \frac{2 * 83\,970}{31 - 29}$	83 970	37 786 672	0

Zdroj: vlastní zpracování

V druhém sloupci tabulky je znázorněn výpočet v jednotlivých letech odepisování, třetí sloupec uvádí výši ročního odpisu v celých korunách, čtvrtý sloupec zobrazuje oprávký a poslední zůstatkovou cenu odepisovaného majetku.

Z tabulky 18 lze vyčíst, že nejvyšší roční odpis je v druhém roce, který byl ve výši 2 435 142 Kč. V období od roku 2022 až do roku 2050 výše ročních odpisů klesá. Zůstatková cena na konci odepisování v roce 2050 je nulová.

Další tabulka 19 znázorňuje metodu zrychleného odepisování pro druhý odepisovaný majetek, a to pro ovíjecí stroj.

V prvním sloupci je uveden rok odepisování, ve druhém sloupci je znázorněn výpočet ročního odpisu, následující sloupec uvádí roční odpis, další sloupec jsou oprávky a v posledním sloupci je znázorněna zůstatková cena ovíjecího stroje v daném roce.

Tabulka 19 - Odpisový plán ovíjecího stroje – zrychlené odepisování

Rok	Výpočet ročního odpisu	Roční odpis v Kč	Oprávky v Kč	Zůstatková cena v Kč
2021	$RO_1 = \frac{156\,328}{5}$	31 266	31 266	125 062
2022	$RO_2 = \frac{2 * 125\,062}{6 - 1}$	50 025	81 291	75 037
2023	$RO_3 = \frac{2 * 75\,037}{6 - 2}$	37 519	118 809	37 519
2024	$RO_4 = \frac{2 * 37\,519}{6 - 3}$	25 012	143 822	12 506
2025	$RO_5 = \frac{2 * 12\,506}{6 - 4}$	12 506	156 328	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 21 je zřejmé, že nejvyšší roční odpis je ve druhém roce odepisování. U tohoto majetku činí roční odpis v druhém roce odepisování (2022) 50 025 Kč. V následujících letech roční odpis klesá.

4.6 Porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů

K porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů byla aplikována komparativní metoda. Tato metoda je založena na analytickém přístupu vědeckého zkoumání a spočívá ve srovnávání a porovnávání dvou, či více jevů, skutečností nebo situací. Cílem komparativní metody je identifikovat podobnosti a rozdíly mezi sledovanými objekty a odhalit vztahy mezi nimi. (NEŠPOR, 2017)

Jak již bylo výše zmíněno, tato kapitola se zaměří na porovnání hodnot z rovnoměrného a zrychleného daňového odepisování.

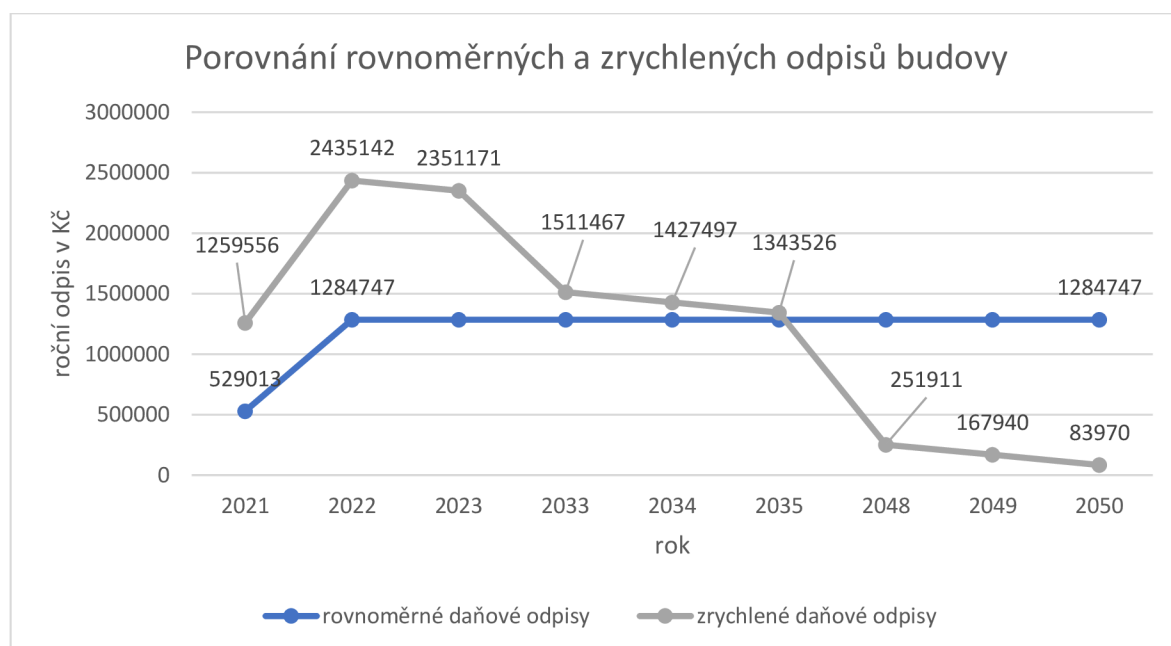
Prvním dlouhodobým majetkem, u kterého budou komparovány částky odpisů je budova, tj. varna. V tabulce 22 jsou znázorněny hodnoty rovnoměrného a zrychleného odepisování. Hodnoty ročních odpisů jsou následně zobrazeny ve spojnicovém grafu 4.6.

Tabulka 20 - Porovnání rovnoměrných a zrychlených odpisů u budovy (varny)

Rok	Rovnoměrné daňové odpisy	Zrychlené daňové odpisy
2021	529 013 Kč	1 259 556 Kč
2022	1 284 747 Kč	2 435 142 Kč
2023	1 284 747 Kč	2 351 171 Kč
-	-	-
2033	1 284 747 Kč	1 511 467 Kč
2034	1 284 747 Kč	1 427 497 Kč
2035	1 284 747 Kč	1 343 526 Kč
-	-	-
2048	1 284 747 Kč	251 911 Kč
2049	1 284 747 Kč	167 940 Kč
2050	1 284 747 Kč	83 970 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnot z výše uvedených tabulek

Obrázek 4.6 - Graf – porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů budovy

Zdroj: vlastní zpracování v Excelu

Druhým dlouhodobým majetkem, u kterého jsou porovnávány hodnoty odpisů, je ovíjecí stroj. V následující tabulce 23 jsou uvedeny částky jednotlivých ročních odpisů ovíjecího stroje pro rovnoměrné a zrychlené odpisy.

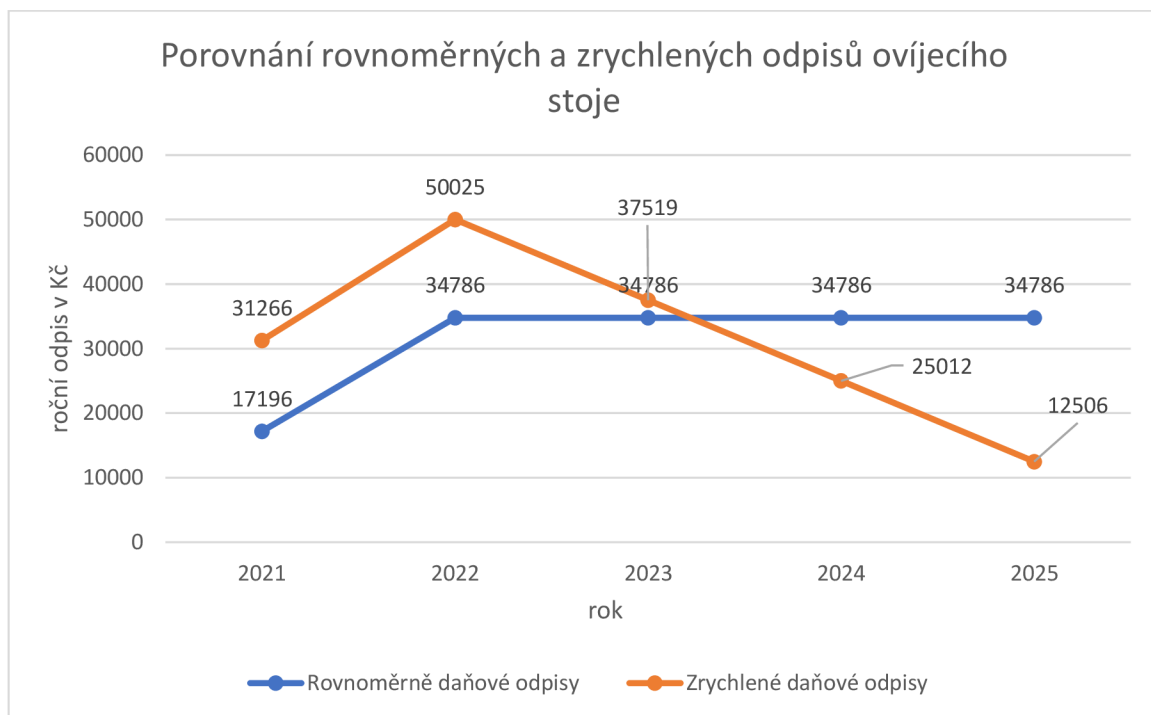
Z tabulky je zřejmé, že rovnoměrné odpisy jsou od 2. roku konstantní na rozdíl od zrychlených odpisů, které jsou rozdílné v každém roce a nejvyšší hodnotu vykazují v 2. roce odepisování.

Tabulka 21 - Porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů u ovíjecího stroje

Rok	Rovnoměrné daňové odpisy	Zrychlené daňové odpisy
2021	17 196 Kč	31 266 Kč
2022	34 786 Kč	50 025 Kč
2023	34 786 Kč	37 519 Kč
2024	34 786 Kč	25 012 Kč
2025	34 786 Kč	12 506 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnot z tabulek uvedených výše

Obrázek 4.6 - Graf – porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů stroje

Zdroj: vlastní zpracování v Excelu

4.7 Vliv účetních a daňových odpisů na výsledek hospodaření

Akciová společnost používá jak daňové, tak účetní odpisy majetku. U daňových odpisů aplikuje Plzeňský Prazdroj rovnoměrné odpisy a u účetních odpisů používá lineární (rovnovměrné) odpisy.

Při stanovení jiné doby účetního odepisování bude docházet k rozdílům mezi účetními a daňovými odpisy a tyto odpisy bude zapotřebí upravit při účetní uzávěrce, aby bylo možné správně stanovit základ daně z příjmů. Při rozdílech bude docházet k situacím, které jsou uvedeny v tabulce 22 níže. (Jindrová, 2021)

Tabulka 22 - Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy

účetní odpisy = daňové odpisy	při shodě účetních a daňových odpisů není třeba upravovat základ daně z příjmu
účetní odpisy > daňové odpisy	při vyšších účetních odpisech je daňový základ zvýšen o vypočtený rozdíl
účetní odpisy < daňové odpisy	při nižších účetních odpisech je daňový základ snížen o vypočtený rozdíl

Zdroj: vlastní zpracování dle (Jindrová, 2021)

Jelikož právě odpisy patří do skupiny nákladů, které snižují účetní výsledek hospodaření, je nutné se také zabývat vlivem odpisů na výsledek hospodaření.

„Pokud je rozdíl kladný, dochází ke zvýšení základu daně pro výpočet daně z příjmu, je-li rozdíl záporný dochází ke snížení.“ (stormware.cz, 2023)

Sazba daně z příjmů pro právnické osoby činí 19 %. Daň se vypočte jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky. Základ daně se zaokrouhluje na celé tisícikoruny dolů. (financnisprava.cz, 2023)

Prvním odepisovaným dlouhodobým majetkem je budova, respektive varna. V tabule 23 jsou uvedeny částky účetních a daňových odpisů, jejich rozdíl, včetně informace, zda v důsledku tohoto rozdílu dojde ke zvýšení či snížení základu daně. Jelikož se majetek odepisuje po dobu 30 let, pro zjednodušení jsou uvedeny pouze roky 2021-2023, 2033-2035 a 2048-2051.

Tabulka 23 - Porovnání účetních odpisů s daňovými odpisy budovy (varny)

Rok	Daňové odpisy		Účetní odpisy v Kč	Zvýšení/Snížení základu daně proti výsledku hospodaření	
	Rovnoměrné v Kč	Zrychlené v Kč		Rozdíl mezi účetními a rovnoměrnými	Rozdíl mezi účetními a zrychlenými
2021	529 013	1 259 556	944 667	zvýšení o 415 654	snížení o 314 889
2022	1 284 747	2 435 142	1 259 556	snížení o 25 191	snížení o 1 115 586
2023	1 284 747	2 351 171	1 259 556	snížení o 25 191	snížení o 1 091 615
-	-	-	-	-	-
2033	1 284 747	1 511 467	1 259 556	snížení o 25 191	snížení o 251 911
2034	1 284 747	1 427 497	1 259 556	snížení o 25 191	snížení o 167 941
2035	1 284 747	1 343 526	1 259 556	snížení o 25 191	snížení o 83 970
-	-	-	-	-	-
2048	1 284 747	251 911	1 259 556	snížení o 25 191	zvýšení o 1 007 645
2049	1 284 747	167 940	1 259 556	snížení o 25 191	zvýšení o 1 091 616
2050	1 284 747	83 970	1 259 556	snížení o 25 191	zvýšení o 1 175 586
2051	x	x	314 889	zvýšení o 314 889	zvýšení o 314 889

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnot z tabulek uvedených výše

Z tabulky 23 vyplývá, že u rovnoměrného odepisování v prvním roce (2021) došlo k navýšení základu daně, a to o 415 654 Kč. Naopak v období od roku 2022 až do roku 2051 dojde ke snížení základu daně o 25 191 Kč.

Pokud by se však účetní jednotka rozhodla pro metodu zrychleného odepisování, situace by byla následující. V prvním roce, tj. v roce 2021 by se základ daně snížil o 314 889 Kč. V letech 2033 až 2035 by se taktéž snížil, ale v posledních letech odepisování, tj. již od roku 2036 až do roku 2051 by se výsledek hospodaření zvýšil.

V tabulce 23 jsou uvedeny pouze roky 2021 až 2023, dále 2033 až 2035 a 2048 až 2051, aby tabulka byla přehlednější, taktéž i výpočty rovnoměrného a zrychleného odepisování jsou nastíněny pouze v těchto letech.

Druhým odepisovaným dlouhodobým hmotným majetkem je ovíjecí stroj. Stejně jako u předchozího majetku je v tabulce 24 níže znázorněno, zda se základ daně výsledku hospodaření sníží či zvýší.

Tabulka 24 - Porovnání účetních odpisů s daňovými odpisy ovíjecího stroje

Rok	Daňové odpisy		Účetní odpisy	Zvýšení/Snížení základu daně proti výsledku hospodaření	
	Rovnoměrné	Zrychlené		Rozdíl mezi účetními a rovnoměrnými	Rozdíl mezi účetními a zrychlenými
2021	17 196 Kč	31 266 Kč	26 055 Kč	zvýšení o 14 070	snížení o 5 211
2022	34 786 Kč	50 025 Kč	31 266 Kč	snížení o 3 520	snížení o 18 759
2023	34 786 Kč	37 519 Kč	31 266 Kč	snížení o 3 520	snížení o 4 253
2024	34 786 Kč	25 012 Kč	31 266 Kč	snížení o 3 520	zvýšení o 6 254
2025	34 786 Kč	12 506 Kč	31 266 Kč	snížení o 3 520	zvýšení o 18 759
2026	x	x	5 211 Kč	zvýšení o 5 211	zvýšení o 5 211

Zdroj: vlastní zpracování na základě hodnot z tabulek uvedených výše

V případě rovnoměrných daňových odpisů, byla společnost v prvním roce nucena zvýšit základ daně o 14 070 Kč. V období od roku 2022 do roku 2025 je naopak základ daně postupně snižován o 3 520 Kč.

Pokud by se však Plzeňský Prazdroj rozhodl pro metodu zrychleného odepisování ovíjecího stroje, situace by byla následující. V prvním roce by podnik mohl snížit základ daně o 5 211 Kč, v roce 2022 o 18 759 Kč a v roce 2023 o 4 253 Kč. Avšak od roku 2024 by společnost musela zvýšit základ daně o 6 254 Kč, a v roce 2025 by dokonce musela provést největší navýšení základu daně, a to ve výši 18 759 Kč.

5 Zhodnocení a doporučení

Jak je již zmiňováno společnost využívá k účetním odpisům časové lineární odpisy a k daňovým odpisům rovnoměrné. Odepisovat majetek začíná vždy v den pořízení – tedy v měsíci kdy, byl majetek uveden do provozu. Výhodou stávajícího rovnoměrného způsobu daňových odpisů je stejnoměrné zatěžování základu daně.

Alternativa, která je v praktické části zobrazena, metoda zrychlených odpisů je v odborné literatuře doporučována pro začínající společnosti a podnikatele, u kterých je předpokládáno ziskového podnikání v budoucích letech.

Za účelem zjištění vhodnosti metody zrychlených odpisů pro tuto akciovou společnost byly nejprve vypočítány částky rovnoměrných daňových odpisů a následně byly provedeny i výpočty zrychlených daňových odpisů. Částky rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů byly porovnány, aby bylo možné následně pomocí dedukce rozhodnout, který způsob odepisování je pro podnik výhodnější.

Z výpočtů uvedených v předcházející kapitole vyplývá, že různé způsoby odepisování mají rozdílný vliv na účetní výsledek hospodaření a vhodně zvolený způsob odepisování může optimalizovat hospodářský výsledek. Při posuzování navrhované varianty – metody zrychleného odepisování je nutné vzít v úvahu faktory, které mohou ovlivnit hospodaření firmy v budoucnosti.

Na základě provedené analýzy a dedukci je pro společnost doporučena metoda zrychlených daňových odpisů. Tato varianta umožňuje podniku snížit daňové zatížení v krátkodobém horizontu a zároveň zlepšit cash flow. Vzhledem k očekávanému snížení cen energií a oživení odbytu se v následujících letech předpokládá, že nárůst daňového základu v budoucnu bude pro hospodaření firmy přijatelný.

Tato tato metoda má i své rizika, jako je například vývoj cen nákladů (vstupů). Pokud ceny nákladů budou i nadále růst, může se snížení hodnoty odpisů stát pro firmu problematické. Dalším rizikem je změna v legislativě. Změny v legislativě týkající se odepisování daní mohou ovlivnit alternativu navrhované varianty.

Metoda zrychlených odpisů představuje optimální řešení pro Plzeňský Prazdroj s ohledem na jeho specifické potřeby a cíle. Je však nutné zohlednit i další faktory, které mohou ovlivnit hospodaření firmy v budoucnosti.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat účetní a daňové odpisy ve vybraném podniku s jejich vlivem na výsledek hospodaření. V teoretické části byly definovány pojmy týkající se dlouhodobého majetku, odepisování a následně byly popsány metody účetních a daňových odpisů a byl analyzován jejich vliv na výsledek hospodaření a základ daně.

V praktické části byl vybraný podnik popsán a charakterizován z ekonomického hlediska. Dále byly provedeny modelové výpočty u dvou druhů dlouhodobého majetku a byl posouzen jejich vliv a navržena optimalizace. Byla provedena komparace rovnoměrných a zrychlených odpisů u dvou vybraných druhů dlouhodobého majetku, a to budovy, respektive varny, a ovíjecího stroje. Varna zastupovala dlouhodobý nehmotný majetek a ovíjecí stroj byl zástupcem dlouhodobého hmotného majetku.

O využití rovnoměrných nebo zrychlených odpisů rozhoduje u konkrétního majetku sama účetní jednotka na základě aktuální hospodářského výsledku. Na výběru vhodné metody odepisování závisí na specifických cílech a potřebách podniku. Před implementací specifické metody je důkladné zvážit všechny nezbytné faktory.

Na základě modelových výpočtů bylo zjištěno, že by společnost v budoucnu měla využívat metodu zrychlených daňových odpisů. Zrychlené odpisy nemají vliv na celkovou daňovou povinnost firmy, ale pouze ji rozkládají do delšího období. Tato metoda přinese Plzeňskému Prazdroji rychlejší návratnost investic a sníží účetní zisk.

Je důležité zdůraznit, že neexistuje univerzální metoda odepisování, která je vhodná pro všechny a použití nesprávné metody může vést k neefektivnímu rozložení daňového zatížení a zhoršení finanční situace. Individuální přístup k odpisům s důrazem na specifika majetku a situaci firmy je klíčový pro optimalizaci daňové zátěže, zlepšení cash flow a posílení finanční stability.

7 Seznam použitých zdrojů

Brychta, Ivan, Bulla, Miroslav a Kuchařová, Ivana. 2023. *Metrium Účetnictví podnikatelů 2023*. Praha : Wolter Kluwer ČR, 2023.

Divinová, Veronika. 2021. ROZDÍL MEZI ÚČETNÍMI A DAŇOVÝMI ODPISY. *GRANTEX*. [Online] 31. 8 2021. [Citace: 4. 11 2023.] <https://grantex.cz/blog/rozdil-mezi-ucetnimi-a-danovymi-odpisy/>.

financnisprava.cz. 2023. Finanční správa - Daň z příjmů. *financnisprava.cz*. [Online] 2023. [Citace: 23. 12 2023.] <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>.

CHALUPA, Rostislav, a další. 2020. *ABECEDA účetnictví pro podnikatele 2020*. Česká republika : ANAG, 2020. 978-80-7554-250-2.

idoklad.cz. 2023. Odpisy majetku v daňové evidenci: jak je spočítat. *idoklad.cz*. [Online] 6. 3 2023. [Citace: 17. 11 2023.] <https://www.idoklad.cz/blog/odpisy-majetku-v-danove-evidenci-jak-je-spocitat>.

Jelínková, Ing. Věra. 2021. Vzdělávání pro konkurenceschopnost. *SlidePlayer*. [Online] 2021. [Citace: 1. 3 2023.] <https://slideplayer.cz/slide/13450463/>. 80-903433-3-3.

Jindrová, Blanka. 2021. Účetní odpisy. *Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro*. [Online] 21. 5 2021. [Citace: 17. 11 2023.] <https://www.du.cz/33/ucetni-odpisy-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Es4XQMkyMVpZ55alh1F7sC0/>.

Jungová, Bc. Ing. Irena. 2019. Evidence a odepisování dlouhodobého majetku. *Majetek podniku*. [Online] 15. 1 2019. [Citace: 4. 11 2023.] <https://www.vovcr.cz/odz/ekon/441/page11.html>.

Konarovský, Lukáš a Korbela, Jan. 2023. Daňové odpisy. *Fakturoid*. [Online] 2023. [Citace: 20. 8 2023.] <https://www.fakturoid.cz/almanach/slovnicek/danove-odpisy>.

Konavorský, Lukáš a Korbela, Jan. 2009. Fakturioid. *Fakturioid - Účetní odpisy*. [Online] 2009. [Citace: 13. 8 2023.] <https://www.fakturoid.cz/almanach/slovnicek/ucetni-odpisy#co-jsou-ucetni-odpisy>.

Kubátová, Bc. Alena Haas. 2020. Jak účtovat o goodwillu? *portál.POHODAcz.* [Online] 18. 9 2020. [Citace: 10. 29 2023.] <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/jak-uctovat-o-goodwillu/>.

Marková, Hana. 2023. *Daňové zákony 203: úplná znění k 1.1.2023.* Praha : GRADA Publishing, 2023. 978-80-271-0023-1.

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. 2023. Výroční zpráva 2022. *Veřejný rejstřík a Sbirka listin.* [Online] 2023. [Citace: 23. Zář 2023.] <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=77842982&subjektId=709880&spis=472856>.

NEŠPOR, Zdeněk. 2017. komparace. *encyklopedie.soc.cas.cz.* [Online] 11. 12 2017. [Citace: 23. 12 2023.] <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Komparace>.

Plzeň, OA Obchodní akademie. 2023. Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele. *oaplzen.cz.* [Online] 2023. [Citace: 25. 10 2023.] https://oaplzen.cz/wp-content/uploads/2018/09/Uc_Formular_16.pdf.

prazdroj.cz. 2023. Histoie české legendy. *prazdroj.cz.* [Online] 2023. [Citace: 10. 29 2023.] <https://www.prazdroj.cz/nas-pribeh/historie>.

—. 2023. Příběh, který nepřestává inspirovat. *prazdroj.cz.* [Online] 2023. [Citace: 29. 10 2023.] <https://www.prazdroj.cz/nas-pribeh>.

Prudký , Pavel a Lošťák, Milan. 2012. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi.* Olomouc : Nakladatelství ANAG, 2012. 978-80-7263-733-1.

stojenabaleni.cz. 2014. OVINOVACÍ STROJE. *stojenabaleni.cz.* [Online] 2014. [Citace: 4. 11 2023.] <https://www.stojenabaleni.cz/balici-stroje/ovinovaci-stroje/>.

stormware.cz. 2023. STORMWARE - Otázky a odpovědi pro ekonomický systém POHODA. *stormware.cz.* [Online] 3. 5 2023. [Citace: 23. 12 2023.] <https://www.stormware.cz/podpora/faq/pohoda/125/Jak-odpisy-ovlivnuji-dan-z-prijmu/?id=1535>.

Štohl , Pavel a Klička, Vladislav. 2020. *Maturitní okruhy z účetnictví.* Znojmo : Tiskárny Havlíčkův Brod, 2020. 978-80-88221-36-4.

Štohl, Ing. Pavel. 2019. *Učebnice účetnictví - 2. díl.* Znojmo : Ing. Pavel Štohl, 2019.

Štohl, Pvel. 2018. *Učebnice účetnictví 1. díl.* Znojmo : Nakladatelství Ing. Pavel Štohl, 2018. 978-80-88221-14-2.

Tomáš Lejsek, Petr Āopka. 2020. Stroje a zařizení pivovarů. *České pivo, České zlato.* [Online] 8. 2 2020. [Citace: 4. 11 2023.] <https://ceskepivo-ceskezlato.cz/pivovarnictvi/15/>.

uctovani.net. 2022. Výpočet daňových odpisů po letech. *uctovani.net.* [Online] 2022. [Citace: 27. 11 2023.] <https://www.uctovani.net/kalkulacka-odpisy-rovnomerne+zrychlene.php>.

Valouch, Petr. 2012. *Účetní a daňové odpisy* . Praha : GRADA Publishing, a. s., 2012. 978-80-247-4114-7.

Veselka, Ing. Jaroslav. 2023. Odpisy majetku v daňové evidenci: jak je spočítat. *idoklad.cz.* [Online] 6. 3 2023. [Citace: 27. 11 2023.] <https://www.idoklad.cz/blog/odpisy-majetku-v-danove-evidenci-jak-je-spocitat>.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 3.1 - Obecné pravidlo účtování o zařazení DHM do užívání.....	15
Obrázek 3.2 - Obecné pravidlo účtování o zařazení do DNM užívání.....	17
Obrázek 3.3 - Příklad inventární karty dlouhodobého majetku.....	24
Obrázek 3.4 - Obecné pravidlo při účtování účetních odpisů.....	29
Obrázek 3.5 - Protokol o vyřazení dlouhodobého majetku	35

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Použití cen pro ocenění jednotlivých položek dlouhodobého majetku	21
Tabulka 2 - Třídění majetku do jednotlivých odpisových skupin	30
Tabulka 3 - Roční odpisové sazby při rovnoměrném odepisování.....	32
Tabulka 4 - Možnost zvýšení odpisu v prvním roce u rovnoměrného odepisování	33
Tabulka 5 - Koeficienty pro zrychlené odepisování	33
Tabulka 6 - účetní data společnosti k rozvahovému dni.....	37
Tabulka 7 - Velikost účetní jednotky	38
Tabulka 8 - Účtování DNM na příslušné majetkové účty	39
Tabulka 9 - Rozvaha dlouhodobého nehmotného majetku k 31.12.2022 v mld. Kč.....	39
Tabulka 10 - Účtování DHM na příslušné majetkové účty	40
Tabulka 11 - Rozvaha dlouhodobého hmotného majetku k 31.12.2022 v mld. Kč	41
Tabulka 12 - Karta dlouhodobého majetku č. 100001187574.....	44
Tabulka 13 - Odpisový plán budovy – rovnoměrné odepisování.....	45
Tabulka 14 - Odpisový plán budovy – časové lineární odpisy	46
Tabulka 15 - karta dlouhodobého majetku č. 100001190326	47
Tabulka 16 - Odpisový plán stroje – rovnoměrné odepisování	48

Tabulka 17 - Odpisový plán stroje – časové lineární odpisy	49
Tabulka 18 - Odpisový plán varny – zrychlené odepisování.....	50
Tabulka 19 - Odpisový plán ovíjecího stroje – zrychlené odepisování	51
Tabulka 22 - Porovnání rovnoměrných a zrychlených odpisů u budovy (varny)	52
Tabulka 23 - Porovnání rovnoměrných a zrychlených daňových odpisů u ovíjecího stroje	53
Tabulka 22 - Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy	54
Tabulka 23 - Porovnání účetních odpisů s daňovými odpisy budovy (varny)	55
Tabulka 24 - Porovnání účetních odpisů s daňovými odpisy ovíjecího stroje	56

8.3 Seznam použitých zkratk

DHM – Dlouhodobý hmotný majetek

DNM – Dlouhodobý nehmotný majetek

ÚJ – účetní jednotka

DM – dlouhodobý majetek

8.4 Seznam vzorců

[1] vzorec časových lineárních odpisů.....	12
[2] vzorec rovnoměrných daňových odpisů v prvním roce odepisování	12
[3] vzorec rovnoměrných daňových odpisů v dalších letech odepisování	12
[4] vzorec zrychlených daňových odpisů v prvním roce odepisování.....	12
[5] vzorec zrychlených daňových odpisů v dalších letech odepisování	12
[6] vzorec časových lineárních odpisů.....	28
[7] vzorec časových zrychlených odpisů	28
[8] vzorec výkonových odpisů.....	29
[9] vzorec rovnoměrných daňových odpisů v prvním roce odepisování	31
[10] vzorec rovnoměrných daňových odpisů v dalších letech odepisování	32

[11] vzorec zrychleného daňového odepisování v prvním roce	34
[12] vzorec zrychleného daňového odepisování v dalších letech.....	34
[13] výpočet rovnoměrného odpisu v prvním roce – varna	44
[14] výpočet rovnoměrných odpisů v dalších letech – varna	44
[15] výpočet časového lineárního odpisu – varna	45
[16] výpočet rovnoměrného odpisu v prvním roce – ovinovací stroj	47
[17] výpočet rovnoměrných odpisů v dalších letech – ovinovací stroj	47
[20] výpočet časových lineárních odpisů – ovinovací stroj.....	48

Přílohy

Příloha 1: Rozvaha

Příloha 2: Výkaz zisků a ztrát

Firma: Plzeňský Prazdroj, a.s.
 Sídlo: U Prazdroje 64/7, Východní Předměstí, 301 00 Plzeň
 Identifikační číslo: 453 57 366
 Právní forma: Akciová společnost
 Předmět podnikání: Výroba a prodej piva a sladu
 Rozvahový den: 31.prosince 2022
 Datum sestavení účetní závěrky: 26. dubna 2023

ROZVAHA

(v celých milionech Kč)

označ.	AKTIVA	řád.	31.12.2022			31.12.2021
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
a	b	c	1	2	3	4
	AKTIVA CELKEM	001	45.262	-24.635	20.627	15.573
B.	Dlouhodobý majetek	003	36.532	-24.079	12.453	11.681
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	2.377	-1.863	514	527
B. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	005	18	-15	3	4
B. I. 2.	Ocenitelná práva	006	2.339	-1.847	492	461
B. I. 2. 1.	Software	007	1.239	-1.076	163	98
B. I. 2. 2.	Ostatní ocenitelná práva	008	1.100	-771	329	363
B. I. 4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010	7	-1	6	51
B. I. 5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený	011	13	0	13	11
B. I. 5. 2.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013	13	0	13	11
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	014	34.137	-22.206	11.931	11.146
B. II. 1.	Pozemky a stavby	015	7.839	-3.637	4.202	4.090
B. II. 1. 1.	Pozemky	016	271	0	271	271
B. II. 1. 2.	Stavby	017	7.568	-3.637	3.931	3.819
B. II. 2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	018	19.284	-12.838	6.446	5.981
B. II. 3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019	5.731	-5.731	0	0
B. II. 4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	020	5	0	5	5
B. II. 4. 3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023	5	0	5	5
B. II. 5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený	024	1.278	0	1.278	1.070
B. II. 5. 1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	025	77	0	77	312
B. II. 5. 2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026	1.201	0	1.201	758
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	027	18	-10	8	8
B. III. 3.	Podíly - podstatný vliv	030	18	-10	8	8
C.	Oběžná aktiva	037	7.777	-401	7.376	3.043
C. I.	Zásoby	038	1.966	-69	1.897	1.428
C. I. 1.	Materiál	039	1.168	-62	1.106	807
C. I. 2.	Nedokončená výroba a polotovary	040	581	0	581	441
C. I. 3.	Výrobky a zboží	041	217	-7	210	180
C. I. 3. 1.	Výrobky	042	170	-1	169	156
C. I. 3. 2.	Zboží	043	47	-6	41	24
C. II.	Pohledávky	046	5.770	-332	5.438	1.590
C. II. 2.	Krátkodobé pohledávky	057	5.770	-332	5.438	1.590
C. II. 2. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	058	1.505	-332	1.173	1.191
C. II. 2. 2.	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	059	3.915	0	3.915	0
C. II. 2. 4.	Pohledávky - ostatní	061	350	0	350	399
C. II. 2. 4. 4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	065	33	0	33	24
C. II. 2. 4. 5.	Dohadné účty aktivní	066	174	0	174	156
C. II. 2. 4. 6.	Jiné pohledávky	067	143	0	143	219
C. IV.	Peněžní prostředky	071	41	0	41	25
C. IV. 1.	Peněžní prostředky v pokladně	072	41	0	41	24
C. IV. 2.	Peněžní prostředky na účtech	073	0	0	0	1
D.	Časové rozlišení aktiv	074	953	-155	798	849
D. 1.	Náklady příštích období	075	953	-155	798	849

označ.	PASIVA	řád.	31.12.2022	31.12.2021
			5	6
a	b	c		
	PASIVA CELKEM	078	20.627	15.573
A.	Vlastní kapitál	079	12.961	7.142
A. I.	Základní kapitál	080	2.000	2.000
A. I. 1.	Základní kapitál	081	2.000	2.000
A. II.	Ážio a kapitálové fondy	084	42	138
A. II. 2.	Kapitálové fondy	086	42	138
A. II. 2. 2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	088	42	138
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	095	5.004	523
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	096	5.004	523
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	099	5.915	4.481
A. VI.	Rozhodnuto o zálohách na výplatě podílu na zisku (-)	100	0	0
B. + C.	Cizí zdroje	101	7.665	8.422
B.	Rezervy	102	532	492
B. 2.	Rezerva na daň z příjmů	104	243	168
B. 4.	Ostatní rezervy	106	289	324
C.	Závazky	107	7.133	7.930
C. I.	Dlouhodobé závazky	108	607	1.590
C. I. 6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	116	0	800
C. I. 8.	Odložený daňový závazek	118	582	765
C. I. 9.	Závazky - ostatní (ř. 120 - 122)	119	25	25
C. I. 9. 2.	Dohadné účty pasivní	121	25	25
C. II.	Krátkodobé závazky	123	6.526	6.340
C. II. 3.	Krátkodobé přijaté zálohy	128	965	979
C. II. 4.	Závazky z obchodních vztahů	129	3.457	3.172
C. II. 6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	131	0	157
C. II. 8.	Závazky ostatní	133	2.104	2.032
C. II. 8. 1.	Závazky ke společníkům	134	9	9
C. II. 8. 3.	Závazky k zaměstnancům	136	95	84
C. II. 8. 4.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	137	50	47
C. II. 8. 5.	Stát - daňové závazky a dotace	138	537	560
C. II. 8. 6.	Dohadné účty pasivní	139	1.306	1.269
C. II. 8. 7.	Jiné závazky	140	107	63
D.	Časové rozlišení	141	1	9
D. I.	Výdaje příštích období	142	0	8
D. II.	Výnosy příštích období	143	1	1

Firma: Plzeňský Prazdroj, a.s.
 Sídlo: U Prazdroje 64/7, Východní Předměstí, 301 00 Plzeň
 Identifikační číslo: 453 57 366
 Právní forma: Akciová společnost
 Předmět podnikání: Výroba a prodej piva a sladu
 Za rok končící: 31. prosince 2022
 Datum sestavení účetní závěrky: 26. dubna 2023

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

(v celých milionech Kč)

označ.	TEXT	řád.	Skutečnost v účetním období	
			31.12.2022	31.12.2021
a	b	c	1	2
I.	Tržby za prodej výrobků a služeb	01	19.435	16.235
II.	Tržby za prodej zboží	02	177	100
A.	Výkonová spotřeba	03	9.687	8.019
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04	67	57
A. 2.	Spotřeba materiálu a energie	05	5.061	4.042
A. 3.	Služby	06	4.559	3.920
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	07	-184	-64
C.	Aktivace (-)	08	-60	-43
D.	Osobní náklady	09	2.215	2.019
D. 1.	Mzdové náklady	10	1.597	1.449
D. 2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	11	618	570
D. 2. 1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	520	477
D. 2. 2.	Ostatní náklady	13	98	93
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	14	1.091	995
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15	1.110	1.051
E. 1. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – trvalé	16	1.377	1.302
E. 1. 2.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku – dočasné	17	-267	-251
E. 2.	Úpravy hodnot zásob	18	-11	-6
E. 3.	Úpravy hodnot pohledávek	19	-8	-50
III.	Ostatní provozní výnosy	20	4.440	1.224
III. 1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21	43	119
III. 2.	Tržby z prodaného materiálu	22	82	68
III. 3.	Jiné provozní výnosy	23	4.315	1.037
F.	Ostatní provozní náklady	24	4.387	1.025
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25	95	63
F. 2.	Zůstatková cena prodaného materiálu	26	41	40
F. 3.	Daně a poplatky v provozní oblasti	27	38	32
F. 4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28	-35	-22
F. 5.	Jiné provozní náklady	29	4.248	912
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	30	6.916	5.608
H. VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	39	123	0
VI. 1	Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	40	123	0
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	42	0	0
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	43	26	70
J. 1.	Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	44	26	70
VII.	Ostatní finanční výnosy	46	50	61
K.	Ostatní finanční náklady	47	97	37
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	48	50	-46
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	49	6.966	5.562
L.	Daň z příjmů	50	1.051	1.081
L. 1.	Daň z příjmů splatná	51	1.211	1.033
L. 2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	52	-160	48
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	53	5.915	4.481
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	55	5.915	4.481
	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	56	24.225	17.620